

FFB-30/2011.
(FFB-49/2010-2014.)

J e g y z ő k ö n y v *

az Országgyűlés **Fenntartható fejlődés bizottságának**
2011. október 17-én, hétfőn, 9 óra 06 perckor
a Képviselői Irodaház V. emelet 515. számú tanácstermében
megtartott üléséről

**A jegyzőkönyv eredeti hitelesített példánya az Országgyűlés Levéltárában megtalálható.*

Tartalomjegyzék

<i>Napirendi javaslat</i>	3
<i>Az ülés résztvevői</i>	4
<i>Elnöki bevezető, a napirend elfogadása</i>	5
<i>Az állatok védelméről és kíméletéről szóló 1998. évi XXVIII. törvény módosításáról szóló törvényjavaslat (T/4247. szám) (Kapcsolódó módosító javaslatok megvitatása) (Első helyen kijelölt bizottságként)</i>	5
<i>a) Az agrárgazdaság 2010. évi helyzetéről szóló jelentés (J/4455. szám) (Általános vita)</i>	
<i>b) Az agrárgazdaság 2010. évi helyzetéről szóló jelentés elfogadásáról szóló határozati javaslat (H/4622. szám) (A Mezőgazdasági bizottság önálló indítványa) (Általános vita)</i>	10
<i>Dr. Ángyán József államtitkár (VFM) szóbeli kiegészítése</i>	11
<i>Kérdések, vélemények</i>	16
<i>Dr. Ángyán József államtitkár (FVM) válasza</i>	21
<i>Határozathozatal</i>	29
<i>Egyebek</i>	30

Napirendi javaslat

1. Az állatok védelméről és kíméletéről szóló 1998. évi XXVIII. törvény módosításáról szóló törvényjavaslat (T/4247. szám)
(Kapcsolódó módosító javaslatok megvitatása)
(Első helyen kijelölt bizottságként)
2. a) Az agrárgazdaság 2010. évi helyzetéről szóló jelentés (J/4455. szám)
(Általános vita)

b) Az agrárgazdaság 2010. évi helyzetéről szóló jelentés elfogadásáról szóló határozati javaslat (H/4622. szám)
(A Mezőgazdasági bizottság önálló indítványa)
(Általános vita)
3. Egyebek

Az ülés résztvevői

A bizottság részéről

Megjelent

Elnököl: **Jávor Benedek** (LMP), a bizottság elnöke

Dr. Turi-Kovács Béla (Fidesz), a bizottság alelnöke

Dr. Nagy Andor (KDNP), a bizottság alelnöke

Dr. Oláh Lajos (MSZP), a bizottság alelnöke

Dr. Bácskai János (Fidesz)

Bányai Gábor (Fidesz)

Bartos Mónika (Fidesz)

Bodó Imre (Fidesz)

Fejér Andor (Fidesz)

Fülöp István (Fidesz)

Koncz Ferenc (Fidesz)

Sebestyén László (Fidesz)

Dr. Aradszki András (KDNP)

Bödecs Barna (Jobbik)

Kepli Lajos (Jobbik)

Dr. Szili Katalin (független)

Helyettesítési megbízást adott

Bányai Gábor (Fidesz) megérkezéséig Fejér Andornak (Fidesz)

Fülöp István (Fidesz) megérkezéséig Dr. Turi-Kovács Bélának (Fidesz)

Koncz Ferenc (Fidesz) megérkezéséig Bartos Mónikának (Fidesz)

Schmidt Csaba (Fidesz) Dr. Nagy Andornak (KDNP)

Sebestyén László (Fidesz) megérkezéséig Dr. Bácskai Jánosnak (Fidesz)

Kepli Lajos (Jobbik) megérkezéséig Bödecs Barnának (Jobbik)

Meghívottak részéről

Hozzászólók

Dr. Andréka Tamás főosztályvezető-helyettes (Vidékfejlesztési Minisztérium)

Dr. Ángyán József államtitkár (Vidékfejlesztési Minisztérium)

(Az ülés kezdetének időpontja: 9 óra 06 perc)

Elnöki bevezető, a napirend elfogadása

JÁVOR BENEDEK (LMP), a bizottság elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Tisztelt Bizottság! Jó reggelt kívánok mindenkinek! Szeretettel köszöntöm a bizottság tagjait, illetve meghívott vendégeinket.

A Fenntartható fejlődés bizottsága mai ülésén egy három napirendi pontból álló napirendet szeretnénk végrehajtani. Írásban előzetesen kiküldtük ezt a napirendi javaslatot, amely az állatok védelméről szóló törvény módosítását tartalmazza 1. napirendi pontként; 2. napirendi pontként az agrárgazdaság 2010. évi helyzetéről szóló jelentés megtárgyalását, és 3. pontként „egyebek” napirendi pont szerepel.

Kérem a bizottság tagjait, aki ezt a napirendet ilyen formában támogatni tudja, az kézfelemeléssel jelezze! (Szavazás.) Ellene? Tartózkodik? (Szavazás.) Köszönöm szépen. A napirendi javaslat alapján meg tudjuk kezdeni a munkát.

Az állatok védelméről és kíméletéről szóló 1998. évi XXVIII. törvény módosításáról szóló törvényjavaslat (T/4247. szám) (Kapcsolódó módosító javaslatok megvitatása) (Első helyen kijelölt bizottságként)

Az állatok védelméről szóló törvénymódosításhoz a Vidékfejlesztési Minisztérium szakértői megérkeztek, tisztelettel köszöntöm őket.

Itt a kapcsolódó módosító javaslatok megvitatására kerül sor. Kérdezem, hogy előzetesen a bizottság tagjainak vagy a minisztérium képviselőinek van-e hozzáfűznivalója. (Nincs jelzés.) Nincsen, akkor el tudjuk kezdeni az egyes kapcsolódó módosító javaslatoknak a tárgyalását.

Az 1-es ajánlási ponton Göndör István javaslata a 2. § kiegészítéséről.

A kormány álláspontját kérdezem.

DR. ANDRÉKA TAMÁS (Vidékfejlesztési Minisztérium): Jó napot kívánok! Andréka Tamás vagyok, a Vidékfejlesztési Minisztérium Jogi főosztályának helyettes vezetője, munkatársam pedig Harsányi Krisztián, az Élelmiszerlánc-felügyeleti főosztály munkatársa.

Nem támogatjuk az első ajánlási pontot.

ELNÖK: A kormány nem támogatja. A bizottság tagjai közül ki az, aki támogatja? (Szavazás.) 1 igen. Ki az, aki nem támogatja? (Szavazás.) 15 nem. Tartózkodás nincs, tehát a bizottság egyharmada sem támogatja.

A 2. ajánlási ponton Bödecs Barna és Egyed Zsolt képviselők módosító indítványa.

A kormány álláspontja?

DR. ANDRÉKA TAMÁS (Vidékfejlesztési Minisztérium): Nem támogatjuk.

ELNÖK: A kormány nem támogatja. A képviselők közül ki az, aki támogatja? (Szavazás.) 3 igen. Aki nem támogatja? (Szavazás.) 11. Tartózkodik? (Szavazás.) 2.

Indoklást szeretne kérni a betervező képviselő úr.

DR. ANDRÉKA TAMÁS (Vidékfejlesztési Minisztérium): A károsodás-károsítás értelmezése problémakör már a múltkori bizottsági ülésen is felmerült. Ezzel kapcsolatban a minisztérium felülvizsgálta a korábbi álláspontját, ezért amit a múltkor nem támogatott módosítót, azt a támogató sorban már támogatni fogja, tehát ez a kérdés ott rendezve lesz. Ami pedig a fül- és farokkorrekciót illeti, eredendően is az volt a kormány szándéka, hogy

ezekre ne kerülhessen sor, sőt a farokkorrekcióra 8 hetesnél kisebb korban igen, de nem értünk egyet a módosító javaslat szakmai tartalmával.

ELNÖK: Köszönjük szépen. Megyünk tovább. A 3. ajánlási pontban a Mezőgazdasági bizottság bizottsági módosító javaslata szerepel.

A kormány álláspontját kérdezem.

DR. ANDRÉKA TAMÁS (Vidékfejlesztési Minisztérium): Támogatni javasoljuk.

ELNÖK: A kormány támogatja. A bizottság tagjai közül ki az, aki támogatja? (Szavazás.) 16 igen. A bizottság egyhangúlag támogatja.

A 4-es ajánlási ponton ugyancsak a Mezőgazdasági bizottság módosító indítványa.

A kormány álláspontja?

DR. ANDRÉKA TAMÁS (Vidékfejlesztési Minisztérium): Támogatjuk.

ELNÖK: Bödecs képviselő úrnak van kérdése.

BÖDECS BARNA (Jobbik): Szeretném megkérdezni, ugyan szakmailag teljes mértékben egyetértünk azzal, hogy az ebrendészeti hozzájárulás a célja szerint kerüljön felhasználásra ami korábban a 7., most a 8. bekezdés módosításával van szabályozva, és ugye a teljes összeg kerül beállításra. Kérdezem, hogy az önkormányzatok ebrendészeti hozzájárulással kapcsolatban beszédendő adminisztratív költségeire milyen forrás áll majd rendelkezésre, azaz az egész önkormányzati feladatot miből fogják tudni végrehajtani akkor, ha a forrást teljes egészében a cél szerint kell felhasználni. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Andréka úr, parancsoljon!

DR. ANDRÉKA TAMÁS (Vidékfejlesztési Minisztérium): Benne van a módosítás szövegében, ha az aláhúzott szöveget nézzük, akkor az utolsó része „valamint az ebösszeírás vagy egyéb, az ebösszeírás vagy egyéb, az ebtartással kapcsolatos állatjóléti és közegészségügyi intézkedések finanszírozására”. Tehát ebben benne van az ebösszeírás, illetve a rendészeti hozzájárulással kapcsolatos adminisztratív költségeknek a biztosítása is.

BÖDECS BARNA (Jobbik): Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm. Akkor, ha ez tisztázódott, szavazásra tudjuk bocsátani. Tehát a kormány a bizottság módosító indítványt támogatta.

A képviselők közül ki az, aki támogatja? (Szavazás.) 16 igen. A bizottság egyhangúlag támogatja.

Az 5-ös ajánlási ponton továbbra is a Mezőgazdasági bizottság módosító indítványát tárgyaljuk.

Kérdezem a kormány álláspontját.

DR. ANDRÉKA TAMÁS (Vidékfejlesztési Minisztérium): Támogatjuk.

ELNÖK: A kormány támogatja. A bizottság tagjai közül ki az, aki támogatja? (Szavazás.) 14 igen. Aki nem támogatja? (Szavazás.) 1. Aki tartózkodik? (Szavazás.) 1.

A 6. ajánlási ponton a Mezőgazdasági bizottság javaslata újfent.

Kérdezem a kormány álláspontját.

DR. ANDRÉKA TAMÁS (Vidékfejlesztési Minisztérium): Támogatjuk.

ELNÖK: A kormány támogatja. A bizottság tagjai közül ki az, aki támogatja? (Szavazás.) 16 igen. A bizottság egyhangúlag támogatja.

A 7-es ajánlási pontra térünk rá, Göndör István képviselő módosító indítványa. Kérdezem a kormány álláspontját.

DR. ANDRÉKA TAMÁS (Vidékfejlesztési Minisztérium): Nem támogatjuk.

ELNÖK: A kormány nem támogatja. A bizottság tagjai közül ki az, aki támogatja? (Szavazás.) Nem támogatja? (Szavazás.) 16. A bizottság egyharmada sem támogatja.

A 8-as ajánlási ponton Szili Katalin képviselő módosító indítványa. A kormány álláspontját kérdezem.

DR. ANDRÉKA TAMÁS (Vidékfejlesztési Minisztérium): Nem támogatjuk.

ELNÖK: A képviselő asszony kér szót.

DR. SZILI KATALIN (MSZP): Egyetlen kérdésem van az előterjesztőhöz. Mi történik, ha elkóborol vagy elvész a kutya, ilyenkor mi az úzus a törvény szerint?

ELNÖK: Igen. Parancsoljon!

DR. ANDRÉKA TAMÁS (Vidékfejlesztési Minisztérium): Ilyenkor az történik, hogy találnak egy kóbor ebet, úgy kezdődik a szcenárió, hogy a közterület-felügyelő vagy valaki talál egy kóbor állatot, elviszik egy leolvasó készülékhez, abból megállapítják az állatnak a gazdáját, illetve a tartási helyét, és így kerül vissza a gazdájához. Tehát nem kell bejelenteni azt, hogy elveszett a kutya, amikor találnak egy kóbor kutyát, akkor az ezzel az eljárással kerül vissza a gazdájához.

ELNÖK: Képviselő asszony!

DR. SZILI KATALIN (MSZP): Köszönöm szépen. Tehát a tulajdonosnak ebben az esetben semmi kötelme nincs, elég furcsa. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönjük szépen.

Bödecs képviselő úr, parancsoljon!

BÖDECS BARNA (Jobbik): Még annyi kiegészítést szeretnék feltenni, hogy ugye jelenleg nem minden kutya rendelkezik elektromos azonosítóval, és még jó idő fog eltelni addig, amíg ez megvalósul, tehát számos kutya azonosító nélkül fog elveszni.

ELNÖK: Köszönjük. Kérünk, ha lehetséges egy választ ezekre a felvetésekre.

DR. ANDRÉKA TAMÁS (Vidékfejlesztési Minisztérium): Gyakorlatilag a jelenlegi állapotnak egy átmeneti ideig való megmaradása. Maga a törvénymódosítás kötelezővé teszi az ebek egyedi megjelölését, azonosítását nyilván ennek lesz egy átfutási ideje. Amikor ez megtörtént, akkor onnantól fogva gyakorlatilag nem lesz kóbor eb.

ELNÖK: Szili képviselő asszony!

DR. SZILI KATALIN (MSZP): Egyetlen megjegyzést csak a főosztályvezető-helyettes úrnak.

Abban az esetben, ha elpusztul, vagy tulajdonosváltás történik, a tulajdonosnak van kötelme. Elég furcsának tartom, hogy olyan esetben, amikor egyébként elkóborol, elvész, akkor a tulajdonosnak ugyanilyen kötelmet előír.

ELNÖK: Köszönjük. További észrevétel? *(Nincs jelzés.)* Nincs. Akkor a vitában elhangzottak figyelembevételével és szem előtt tartva, hogy a kormány nem támogatja ezt a javaslatot, kérdezem a bizottság tagjait, ki az, aki támogatja Szili Katalin módosító indítványát. *(Szavazás.)* 4 igen. Ki az, aki nem támogatja? 9. *(Szavazás.)* Aki tartózkodik? *(Szavazás.)* 3. A bizottság egyharmada sem támogatta a módosító indítványt.

A 9-es ajánlási ponton ismét a Mezőgazdasági bizottság módosító indítványa.

Kérdezem a kormány álláspontját.

DR. ANDRÉKA TAMÁS (Vidékfejlesztési Minisztérium): Támogatjuk.

ELNÖK: A kormány támogatja. A bizottság tagjai közül ki az, aki támogatja? *(Szavazás.)* 14. Ki az, aki nem támogatja? *(Szavazás.)* 2. Tartózkodás nem volt. Ezt a bizottság támogatja.

A 10-es ajánlási ponton a Mezőgazdasági bizottság módosító indítványa.

A kormány álláspontja?

DR. ANDRÉKA TAMÁS (Vidékfejlesztési Minisztérium): Támogatjuk.

ELNÖK: A kormány támogatja. A bizottság tagjai közül ki az, aki támogatja? *(Szavazás.)* 14. Aki nem támogatja? *(Szavazás.)* 2. Tartózkodik? A bizottság támogatja.

A 11-es ajánlási ponton a Mezőgazdasági bizottság módosító indítványa.

A kormány álláspontja?

DR. ANDRÉKA TAMÁS (Vidékfejlesztési Minisztérium): Támogatjuk.

ELNÖK: A bizottság tagjai közül ki az, aki támogatja? *(Szavazás.)* 16. Nem támogatja? Tartózkodik? A bizottság egyhangúlag támogatja.

A 12-es ajánlási ponton továbbra is a Mezőgazdasági bizottság módosító indítványa.

A minisztérium álláspontja?

DR. ANDRÉKA TAMÁS (Vidékfejlesztési Minisztérium): Támogatjuk.

ELNÖK: A bizottság tagjai közül ki az, aki támogatja? *(Szavazás.)* 14. Nem támogatja? *(Szavazás.)* 2. Tartózkodik? A bizottság 14 igen, 2 ellenszavazat mellett támogatja.

A 13-as ajánlási ponton Simicskó István képviselő módosító indítványa.

DR. ANDRÉKA TAMÁS (Vidékfejlesztési Minisztérium): Támogatjuk.

ELNÖK: A kormány támogatja. A bizottság tagjai közül ki az, aki támogatja? *(Szavazás.)* 16 igen. Aki nem támogatja? Tartózkodik? A bizottság egyhangúlag támogatja.

A 14-es ajánlási ponton Göndör István képviselő módosító indítványa.
A kormány álláspontja?

DR. ANDRÉKA TAMÁS (Vidékfejlesztési Minisztérium): Nem támogatjuk.

ELNÖK: A kormány nem támogatja. A bizottság tagjai közül ki az, aki támogatja? (Szavazás.) Aki nem támogatja? (Szavazás.) 16. Aki tartózkodik? A bizottság egyhangúlag elutasította.

A 15-ös ajánlási ponton ismét Göndör István képviselő módosító indítványa.
A kormány álláspontja?

DR. ANDRÉKA TAMÁS (Vidékfejlesztési Minisztérium): Nem támogatjuk.

ELNÖK: A kormány nem támogatja. A bizottság tagjai közül ki az, aki támogatja? (Szavazás.) Nem támogatja? (Szavazás.) 16. Tartózkodik? A bizottság nem támogatja.

A 16-os ajánlási ponton Göndör István képviselő módosító indítványa.
A kormány álláspontja?

DR. ANDRÉKA TAMÁS (Vidékfejlesztési Minisztérium): Nem támogatjuk.

ELNÖK: A kormány nem támogatja. A bizottság tagjai közül ki az, aki támogatja? (Szavazás.) Nem támogatja? (Szavazás.) 16. Tartózkodik? Ezt a bizottság elutasította.

A 17-es ajánlási ponton Göndör István képviselő módosító indítványa.
A kormány álláspontja?

DR. ANDRÉKA TAMÁS (Vidékfejlesztési Minisztérium): Nem támogatjuk.

ELNÖK: A kormány nem támogatja. A bizottság tagjai közül ki az, aki támogatja? 1. Ki az, aki nem támogatja? (Szavazás.) 15. Tartózkodik? A bizottság egyharmada sem támogatja.

A 18-as ajánlási ponton Kiss Sándor és Gyenes Géza képviselők módosító indítványa.
A kormány álláspontja?

DR. ANDRÉKA TAMÁS (Vidékfejlesztési Minisztérium): Nem támogatjuk.

ELNÖK: A kormány nem támogatja. A bizottság tagjai közül ki az, aki támogatja? (Szavazás.) 4. Ki az, aki nem támogatja? (Szavazás.) 12. Tartózkodik? A bizottság egyharmada sem támogatja.

A 19-es ajánlási pont következik: Kiss Sándor és Gyenes Géza képviselők módosító indítványa.

A kormány álláspontja?

DR. ANDRÉKA TAMÁS (Vidékfejlesztési Minisztérium): Nem támogatjuk.

ELNÖK: A kormány nem támogatja. A bizottság tagjai közül ki az, aki támogatja? (Szavazás.) 4. Aki nem támogatja? (Szavazás.) 10. Tartózkodik? (Szavazás.) 2. A bizottság egyharmada sem támogatta.

A 20-as ajánlási ponton Szili Katalin képviselő módosító indítványa.
A kormány álláspontja?

DR. ANDRÉKA TAMÁS (Vidékfejlesztési Minisztérium): Nem támogatja.

ELNÖK: A kormány nem támogatja. A képviselő asszony kér szót, parancsoljon!

DR. SZILI KATALIN (MSZP): Köszönöm, elnök úr. Képviselőtársaim! Egy megjegyzésem van. A múltkor egy elég részletes vitát folytattunk erről a módosító indítványról, illetőleg arról a részről, ami a bevonást jelenti, amit Turi-Kovács Béla alelnök úr is támogatott; ez annak alapján került átdolgozásra, úgyhogy kérem, hogy most akkor ez alapján támogassák ezt a módosító indítványt. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Tehát ennek fényében kérdezem, hogy a bizottság tagjai közül ki az, aki támogatja? *(Szavazás.)* 6. Aki nem támogatja? *(Szavazás.)* 2. Aki tartózkodott? *(Szavazás.)* 6. A bizottság egyharmada támogatta, tehát a bizottság nem támogatja, de az egyharmad megvolt.

A 21-es ajánlási pont a Mezőgazdasági bizottság módosító indítványa.

A kormány álláspontja?

DR. ANDRÉKA TAMÁS (Vidékfejlesztési Minisztérium): Támogatjuk.

ELNÖK: A kormány támogatja. A bizottság tagjai közül ki az, aki támogatja? *(Szavazás.)* 16. Aki nem támogatja? Tartózkodik? A bizottság egyhangúlag támogatja.

Ezzel lezártuk a beterjesztett kapcsolódó módosító indítványokról való szavazást, illetve a Házvezetés kérésére egy bizottsági módosító indítvány beterjesztését kezdeményezem. Ez alapvetően nyelvhelyességi, központosítási problémákat orvosol a törvényszövegben. A javasolt módosító indítványt írásban kiküldtem a bizottság tagjainak. Kérdezem, hogy ezzel kapcsolatban van-e kérdés vagy észrevétel. *(Nincs jelzés.)* Amennyiben nincs, akkor szavazásra bocsátom ezt a módosító javaslatot, amit írásban kiküldtem, benyújtja-e a bizottság.

A kormány részéről kérdezem Andréka főosztályvezető-helyettes urat, hogy ezt a módosító indítványt a kormány támogatja-e vagy sem.

DR. ANDRÉKA TAMÁS (Vidékfejlesztési Minisztérium): Támogatjuk a benyújtását.

ELNÖK: A kormány támogatja a módosító indítvány benyújtását. Ennek fényében kérdezem a bizottságot, hogy ki az, aki támogatja, hogy ez bizottsági módosító indítványként a parlament elé kerüljön. *(Szavazás.)* 13. Nem támogatja? Tartózkodik? Köszönöm szépen. Akkor ezt a módosító indítványt benyújtjuk az Országgyűlésnek.

Megköszönöm a Vidékfejlesztési Minisztérium képviselőinek, hogy jelen voltak a mai vitában, és ezt a napirendi pontot ezzel lezárom.

a) Az agrárgazdaság 2010. évi helyzetéről szóló jelentés (J/4455. szám) (Általános vita) b) Az agrárgazdaság 2010. évi helyzetéről szóló jelentés elfogadásáról szóló határozati javaslat (H/4622. szám) (A Mezőgazdasági bizottság önálló indítványa) (Általános vita)

Továbblépünk a második napirendi pontra: az agrárgazdaság 2010. évi helyzetéről szóló J/4455. számon megismerhető jelentés tárgyalására, illetve a jelentés elfogadásáról szóló határozati javaslat, H/4622. számú határozati javaslat tárgyalására.

Tisztelettel köszöntöm Ángyán József államtitkár urat a Vidékfejlesztési Minisztérium képviselőjében, és megkérem, hogy tájékoztassa a bizottságot az agrárgazdasági jelentésről.

Öné a szó, államtitkár úr!

Dr. Ángyán József államtitkár (VFM) szóbeli kiegészítése

DR. ÁNGYÁN JÓZSEF államtitkár (Vidékfejlesztési Minisztérium): Köszönöm, elnök úr. Tisztelt Képviselőtársak! Tisztelt Bizottság! Ez évben immár 13. alkalommal készítette el a vidékfejlesztési tárca az éves jelentését, az agrárgazdaság helyzetéről szóló jelentését a törvényi kötelezettségeknek megfelelően.

Szerkezetét illetően talán először annyit emelnék ki, valamelyest igyekszik követni már a nemzeti vidékstratégiában meghatározott területek szerinti beosztást, tehát új fejezetek jelennek meg a korábbiakhoz képest. Azok, akik ismerték a korábbi évek agrárgazdasági jelentéseit, ennek a területnek nagyjából egy dimenziója, a gazdasági dimenzió jelent meg. Új fejezetek jelennek meg ebben az összefoglalásban: élelmiszer-feldolgozás, kereskedelem, bioenergia kérdésköre. Különösen ki szeretném emelni a vidékfejlesztés és a környezetvédelem mint új fejezetek, amelyek az agrárgazdasági jelentésben megjelentek. Különösen a vidékfejlesztési fejezetben igyekeztünk a fenntarthatóságnak mindhárom dimenziójára vonatkozóan információkat hozni. Természetesen ez még a régi struktúra, hiszen a '97-es törvény szerint készült ez az összeállítás, és nyilván további kiegészítéseket igényel, hogy megfeleljen egy többdimenziós agrárstratégia elvárásainak, de jelzi már azokat a fő területeket, amelyek felé tájékozódik a jelentés. Így a gazdasági dimenzió mellett, ami természetesen a legerősebb változatlanul, megjelenik a környezet és a társadalmi dimenzió, ennek indikátorai és a helyzetével kapcsolatos elemzések is.

Mielőtt a jelentéshez néhány megjegyzést fűznék, és néhány dolgot kiemelnék, szeretném azt is elmondani, hogy a törvényi előírásoknak megfelelően az Agrárgazdasági Tanács megtárgyalta és értékelte a 2010. évi jelentést, és elkészítette a beszámolóját; ezúton szeretném megköszönni az Agrárgazdasági Tanács ez irányú tevékenységét. Nagyon rövid idő állt rendelkezésre, és valóban egy nagyon alapos elemzést készített az Agrárgazdasági Tanács a helyzet értékeléséről. Külön köszönöm a Tanács tagjainak és vezetésének, hogy ezt a munkát elvégezték. Popp József professzor úr, aki a Tanács képviselőjében jelen van, azt hiszem, ha kérdés van, ő is szívesen válaszol ezekre a kérdésekre – szóval köszönet még egyszer ezért a munkáért.

Néhány pozitívnak minősíthető dolgot a 2010-es évből, és néhány problémás területet szeretnék kiemelni, illetve harmadik körben néhány tanulságát szeretném a 2010-es évnél idehozni, amelyek a jövőre vonatkozóan azután következtetések levonására engednek mozdulni. A pozitív dolgok közül, ha szabad a mezőgazdasági termelők jövedelmezősége 2009-hez képest jelentősen növekedett, felsorolásszerűen szeretnék néhány ilyen területet kiemelni. A termelői ár szintje ugyancsak 2009-es szinthez viszonyítva 16,8 százalékkal növekedett. Ez persze kettős megítélés alá eshet, mert ez egyúttal azt jelenti, hogy nyilván a fogyasztói árakban is ebből valamennyi megjelenik. Mindenesetre a gazdálkodók helyzetét javította ez a termelőiárszint-emelkedés.

Hosszú évek után ebben az évben, 2010-ben javult, még hozzá elég jelentősen az agráröllő, 11,9 százalékos volt ez a javulás. Mindezek következtében a GDP-hez való hozzájárulás az agrárgazdaságnak a korábbi 2,5 százalékról 2,9 százalékra növekedett.

Ugyancsak kiemelhető az élelmiszeripari export volumenindexének a növekedése 7 százalékkal, bár hozzá szeretném tenni, hogy ennek a szerkezete természetesen, vagy nem természetesen, de az elmúlt évek következményeképpen nem abban a szektorban valósult meg: a kis-középvállalkozói szektorban, amit szeretnénk erősíteni, hanem a multinacionális cégek által bonyolított exportvolumen az, ami növekedett ebben az időszakban.

Az élelmiszeripari beruházási teljesítmények 17 százalékkal bővültek. Itt is ugyanezt tudom elmondani, nagyjából ugyanaz a szektor volt kiemelt. Vissza szeretnék majd még erre térni, hogy milyen volt az a támogatáspolitikai, amely a beruházásokat támogatta, hiszen 2010-ben készült el az Új Magyarország vidékfejlesztési program mint fő kassa félidei értékelése, és ennek a tanulságait szeretném majd még röviden idehozni. Az agrár-külkereskedelmi

forgalom ennek következtében 12 százalékkal meghaladta az egy évvel korábbi időszak mutatóit.

Néhány olyan dolgot is szeretnék kiemelni, ami nem ilyen számszerűsíthető, vagy nem a gazdaság makrogazdasági teljesítmény mutatóira utal. Fontosnak gondolom a földmoratórium 2010-es meghosszabbítását. Ez nem azért lényeges, mint hogyha ez megoldaná azt a problémát, ami egy liberalizált földpiacon éri majd Magyarországot, hanem azért, mert hogy időt kaptunk 3 éves időt, hogy rendbe szedjük a viszonyainkat, a földügyeket Magyarországon, nem egyszerű a helyzet, és erre is szeretnék majd még a Földalappal kapcsolatban néhány gondolatban visszatérni. Mindenesetre fontos, 3 éves időszak áll rendelkezésre, hogy rendezzük a viszonyainkat.

A GMO-mentesség fenntartása azt hiszem, fontos dolog, itt az Európai Közösségekben is voltak fejlemények, egy olyan irány mutatkozik, hogy nemzeti hatáskörbe lehet talán vonni az azzal kapcsolatos döntést, hogy egy ország beengedi vagy nem a területére ezeket a genetikailag módosított fajtákat, már azokat, amelyek a fajtajegyzékben vannak. Nyilván pro és kontra érveket fel lehet hozni emellett a fejlődési irány mellett, a magam részéről és Magyarország megítélése szerint. Ez egy jó fejlemény, a nemzeti szuverenitásunk bizonyos elemeinek visszaszerzését jelenti. Természetesen ez akkor érhet sokat, ha egy egész régió Európában képes lesz arra, hogy egységesen lépjen fel ebben a kérdéskörben, tehát minél inkább nemzeti hatáskörbe kerül vissza ez a kérdés, annál inkább fontos a nemzetközi együttműködés, hogy valóban ne szigetszerűen kelljen ezt a mentességet megőrizni. Legutóbbi fejleményként a bizottság által beterjesztett Alpok-Adria ilyen mentességi csatlakozás ebbe az irányba tett jó lépés, és ezért örömmel szolgál zárójeles megjegyzésként, hogy ellenszavazat nélkül fogadta el az Országgyűlés, ez jelzi azt az irányt, ami e tekintetben a nemzeti konszenzust mutatja a politikai terepen is.

Sikerült meghosszabbítani a nehéz helyzetű gazdák 15 ezer eurós átmeneti támogatásának lehetőségét 2011 végéig. Sok-sok problémánk volt 2010-ben a kormányzás átvételét követően, különféle elemi csapások, természeti károk értek bennünket, ipari katasztrófa és minden. Zárójeles megjegyzésként: úgy tűnik, amikor polgári kormányzás következik, ez szinte törvényszerűen bekövetkezik, tehát egyéb nehézségekkel is meg kell küzdeni. Nemcsak azzal a nehézséggel, hogy egy kirabolt ország, egy széthordott nemzeti vagyon, üres kasszák problémájával találja magát szembe az új kormány, hanem ezek a katasztrófák is nehezítik a helyzetet, ezért is volt fontos, hogy ezt az átmeneti támogatási lehetőséget sikerült 2011 végéig meghosszabbítani.

Talán pozitív fejleményként idehoznám, és jelzi már az új irányt, hogy a kistermelői élelmiszer-termelés, előállítás, értékesítés szabályrendszerének a módosítása elindult ebben az évben. Egy fókuszváltást, egy irányváltást jeleznek ezek az intézkedések, a helyi gazdaság és a helyi társadalom megerősítése irányába, a kis, közepes családi gazdaságok irányába és a helyi gazdaság irányába mozdul a politika. Itt is szeretném megemlíteni a földtörvény és a Nemzeti Földalapról szóló törvény tavaly nyári módosítását, az elsők között módosítottuk, amely ugyancsak a birtokpolitikai irányelvek rögzítésével jelzi ezt az irányváltást, és egy aktív állam szerepére utal, amikor is elővásárlási jogot biztosít az állam számára. Mennyire tudott élni vagy nem élni, aztán ez egy következő kérdés, meg fogjuk teremteni a feltételeit, hogy ezzel az elővásárlási jogával a spekuláns tőkével szemben élni tudjon a magyar állam. Elképesztő spekulációs nyomás van ezen az egész térségen: földspekuláció, ami a 10-50-szeres földárbeli különbségből adódik a nyugat-európai földárak és a régiós földárak között, tehát az államnak bent kell maradnia, és ezt jelzi a földtörvény ilyen irányú módosítása is.

Néhány negatív dolgot is szeretnék kiemelni. A természeti katasztrófákat már említettem, nem említem tulajdonképp újra. Mindezek következtében összességében a termelés volumene 6,2 százalékkal csökkent, az állatlétszám tovább apadt, hogy néhány dolgot kiemeljek. Tehát abban az országban, ahol a két világháború közt 1,2 számosállat,

vagyis 600 kiló élősúly jutott minden hektár területre, mezőgazdasági területre, abban az országban ma 0,2 alatt van ez az állatsűrűség. Most ez nemcsak gazdasági nehézségeket okoz, mert rendkívül aránytalan ez a szerkezet, hanem ennek környezeti következményei is vannak. Foglalkoztatási problémákat is felvet nyilván, hiszen az állattenyésztés egy teljes körű gazdálkodás, más foglalkoztatási kapacitást biztosít, mint egy ilyen szélsőségesen egyoldalú, zömében monokultúras növénytermesztés, amilyen szerkezet Magyarországon kialakult.

Egy indikátort is mondanék, ami jelzi, hogy nem sikerült változtatni; még nyilván az első évről van szó a kormánynak, és ezt szeretném más vonatkozásban is a kérdések előtt is leszögezni, hogy ez a 2010-es költségvetés, agrárköltségvetés végrehajtásával kapcsolatos jelentés ez még nem a jelen kormánynak a költségvetése volt, tehát ebből következően az alatt a félév alatt valószínűleg nagy változásokat nem is lehetett volna elérni. Az ökológiai gazdálkodási területek nagysága stagnált, talán Európában egyedüliekként nálunk nem növekedett az elmúlt időszakban az ökológiai gazdálkodás területe, sőt csökkent, ezen aztán mindenképp változtatni szeretnénk, de 2010-et szeretném ebből a szempontból mint egy stagnáló évet idehozni.

Az élelmiszerláncban a termelők kiszolgáltatottsága talán még kedvezőtlenebbé vált, mint a korábbi években, ez egy folyamatos romló tendenciát mutat. Itt elkezdődött egyfajta munka ennek a megváltoztatására, többféle lehetőség is kínálkozik. Mindenesetre tényként szeretném idehozni, hogy ez a fajta kiszolgáltatottság, ami a feldolgozóipar, az élelmiszeripar és a kereskedelem privatizációjából és bizonyos területeken a kvóták elvesztéséből, a piacok elvesztéséből származik, ez immár valóban nagyon akuttá vált. Ha ezen nem tudunk változtatni és az egyik legfontosabb törekvése a kormánynak, akkor a mezőgazdaságot is nehéz lesz talpra állítani. A saját piacainkat, hazai és külpiaacainkat vissza kell szerezni, és újra kell építenünk azt a vertikumot, amit elődeink privatizáltak, széthordtak, miközben saját magánvagyonaik jelentős mértékben növekedtek – ezzel kapcsolatban vizsgálóbizottságokat is alakított a parlament, az Országgyűlés, amiért köszönet, mert segíti a munkánkat e helyzet megváltoztatásában. Az elöregedés, elnéptelenedés változatlanul folytatódott, tehát a korösszetétele a gazdasági társadalomnak rendkívül kedvezőtlen.

Talán ezeket a kérdéseket emeltem volna ki, mint olyanokat, amelyek jellemezték ezt a 2010-es esztendőt, nyilván sok egyebet is ki lehetne még emelni ezeket gondoltam idehozni a bizottság elé, külön is hangsúlyozni.

És néhány tanulságot. Részben az ÚMVP félidei felülvizsgálatának tanulságait szeretném, néhány gondolatot ebből kiemelni. Egyrészt elképesztő az az aránytalanság, ami a vidékfejlesztés forrásainak elköltését illeti. Ez a félidei felülvizsgálat, ami tavaly készült, mutatta be azt, hogy miközben több száz milliárd forintot költött el az előző éra úgynevezett fizikai tőkefejlesztésre, vagyis vasba, acélba öntötte a vidékfejlesztés pénzeit, azonközben, hogy itt csak egy elemét kiemeljem: a megvalósult beruházásokhoz kapcsolódóan tervezetten, több mint háromszor csökkent a mezőgazdasági foglalkoztatás. Eldöntendő kérdés, hogy most munkát akarunk adni az embereknek, vagy nem akarunk munkát adni az embereknek. Ebből a több mint 200 milliárd forintból bizony jelentős fejlesztéseket lehetett volna a kis- és közepes gazdasági szférában, a családi gazdasági szférában elérni, ha oda fókuszált volna ez a forráselköltés, nem ez történt. Egyébiránt is a társas vállalkozásoknak a támogatottsági szintje, ami a fejlesztési forrásokat illeti tehát nem a folyó támogatások, az egy más kérdés, ott normatív mód az Európai Közösség szabályrendszere szerint jár a támogatás, tehát a földhöz kötődő támogatások – a fejlesztési forrásokat illetően azok 80 százalékát kevesebb mint a szereplők egy százaléka költötte el, a legnagyobb gazdaságokról, gazdasági érdekeltségekről van szó, akik elvitték a források nagy részét. Egyébiránt a társas vállalkozásoknak, tőkéstársaságoknak az átlagos támogatottsága 1,4-szerese a kis- és közepes családi gazdaságok támogatottságának. Ez olyan tendenciákat mutat, amin feltétlenül változtatni kell, a kérdés: mi a cél? Ha a cél az, hogy egy minőségi mezőgazdaság valósuljon

meg, ami a környezeti értékeinket megőrzi, fenntartja tájainkat, egy élhető környezetet és ráadásul munkát is ad az embereknek, akkor ebbe az irányba nem lehet tájékozódni, innen vissza kell fordulni, és teljesen másképp kell a forrásokat elkölteni.

A másik ilyen dolog, amit szeretnék idehozni, a Nemzeti Földalappal kapcsolatos ügyek. Szeptember 1-jével a földtörvény és a Földalapról szóló törvény rendelkezései szerint létrejött a Nemzeti Földalap. Én magam sem gondoltam, de sokan voltunk így ezzel, hogy ilyen nehézségekbe ütközik, amikor vissza akarja venni azt, amit az előző szocialista kormányok elvittek a tárcától, és benyomták egy általános vagyongazdálkodási körbe a földet, miközben a föld az egy stratégiai cikk, és másképp kell kezelni, mint bármilyen más ingatlant vagy nemzeti vagyonelemet. A nyilvántartás olyan mértékben hiányos volt, hogy finoman fogalmazzak, hogy bizony hosszú időszak telt el, jószerivel egy év, mire sikerült többé-kevésbé világossá tenni, hogy hol is vannak ezek a vagyonelemek. Több tízezer hektárnyi olyan terület volt, amiről az állam maga nem is tudta, hogy a saját kezelésében lévő terület, használta, aki használta, vagy nem használta senki ezeket a területeket. Ugyanakkor az átvétel kapcsán folyamatosan derültek ki, és ma is derülnek ki azok az elképesztő viszonyok, amelyek mentén az állam a hűtlen kezelés megalapozott gyanúját is felvetve juttatott állami területeket, adott bérbe állami területeket egy kitüntetett körnek.

Ennek a jéghegynek csak a csúcsa az a néhány eset, ami most már napvilágra került, mondjuk a Hevesi-sík 4300 hektáros olasz érdekeltsége, ahol 100 forintért adta a szántóterületek hektárját évente, 50 forintért a gyepterületeket a magyar állam, és nulla forintért az egyéb művelési ágba tartozó területeket, miközben 100-150 gazda a környezetben állataival együtt várta, hogy legelőterületekhez, mezőgazdasági területekhez jusson, és a magyar állam 10 éven keresztül nem volt képes a saját érdekeit érvényesíteni. Az elmúlt időszakban ez sikerült, és most zajlik az a folyamat, hogy visszakerüljön a gazdákhöz az a terület.

Egy másik példát is hadd hozzak ide, csak illusztrálandó, hogy mi történt ebben az országban, és ez a Földalap létrehozásával és az akörüli vizsgálatok kapcsán derül ki folyamatosan. A Balaton-nagyberek Állami Gazdaság privatizációja. Már a privatizáció körülményei is érdekesek lennének, de az iratokat egyelőre még nem is sikerült megtalálni. De amit tudni lehet erről, a részinformációkból az is elképesztő: 99 évre adta bérbe egy német érdekeltségnek a magyar állam a Balaton-nagyberek Állami Gazdaság teljes területét, 8000 hektárt. Ezek az ügyek egyébiránt a természetkárosító tevékenység kapcsán derültek ki, de ugyanilyen módon át fogjuk vizsgálni az összes többi szerződést is, hogy hova került az a közel 500 ezer hektár, amit bérbe ad a magyar állam és milyen feltételekkel 30 éves hosszabbítás lehetősége van a szerződésben.

Jellemző módon nem hivatalos úton kaptam meg ezt a szerződést, hanem egy magyar fordítását más úton juttatták el hozzám, tehát a nyilvántartások olyan állapotban vannak, amilyen állapotban, elképesztő állapotban. A szerződésben a bérleti díjra vonatkozóan 10 forint, azaz tíz forint/hektár/év bérleti díj szerepel a területre, és ennek fejében a magyar állam átadott minden jogot, tehát minden jogáról lemondott a területtel kapcsolatban. Gyakorlatilag a szuverenitásáról mondott le a magyar állam ennek a területnek, tehát tételesen felsorolja vadászati, halászati jog, bányászat, a föld mélye kincseinek kitermelési joga, minden szerepel ebben a szerződésben. És az arrogancia teteje, bocsánat, hogy ezt így minősítem, hogy a szerződés azt mondja, hogy ha a futamidő alatt, tehát 99 év során a feltételek romlanának a bérbevevő szempontjából: a gazdasági feltételek, akkor jogosult egyoldalúan kezdeményezni a bérleti díj csökkentését, tehát ha 10 forint soknak bizonyulna a 8000 hektár területre vonatkozóan.

A természetkárosítás megtörtént. Az ember nem tud másra gondolni, mert ahogy sikerült tájékozódni, itt nagyrészt külföldi bérvadásztatás zajlik: német, osztrák bankárok vadásznak nagyrészt a területen, a Bánk bánra emlékeztet, annak bizonyos jelenetére a

helyzet. Ezt csak azért mondom el, hogy milyen viszonyok voltak itt ebben az országban, és ebből a helyzetből ki kell jöjjünk.

Azért eresztették le valószínűleg a vizet, ez nem hivatalos információ, de lehet ennek valami alapja, mert nehéz bemenni, túl magas volt a vízszint ahhoz valószínűleg, hogy a csizmába ne folyjanak be a vizek. Ehhez képest a ramsari területéről, madárvédelmi területéről van szó, ez mit sem számított ahhoz képest, hogy valamelyik bankár úr nem tud bemenni a területre vadászni, mert befolyik a csizmájába a víz. Bocsánat, hogy ezt egy ilyen zárójeles megjegyzésként idehozom, de valóban tanulságos mindaz, ami az elmúlt évben és ez év során is folyamatosan kiderül, és jelzi, hogy milyen viszonyok alakultak ki ebben az országban. Nem csoda, hogy kirabolt, lerongyolt, kasszáiban kifosztott ez az ország, és a nemzeti vagyon is kézen-közön vagy elkelt, vagy pedig a hűtlen kezelés alapos gyanúja felvethető ezekben az esetekben.

Még egy dolgot szeretnék idehozni, a jelentésben is szerepel, és erre külön szeretném felhívni a figyelmet, mert én magam is hosszú küzdelmet folytatok azért, hogy a statisztikák az önfoglalkoztatást is vegyék számba, tehát ezt a fajta társadalmi dimenzióját is szeretném idehozni az agrárgazdaságnak. Szisztematikusan mindenütt a bérmunkások szerepelnek a mezőgazdasági foglalkoztatásnál, holott a mezőgazdaságnak az alapformája az az önfoglalkoztatás, a család maga dolgozik, családi gazdálkodásról szól az európai agrármodell, nem bért vesz fel, hanem ebből él, ebből a tevékenységből, és ezt a statisztika nem tartja nyilván. Ugye így lehetséges az, hogy az alkalmazásban állók száma közel 77 ezer. Ezek a tőkéstársaságok bérmunkásai 80 százalékban, 20 százalék bérmunkást az egyéni gazdaságok is használnak, de a zömét ezek a tőkéstársaságok használják, ez egy dél-amerikai modell, ahol kiválogatott a falu közösségéből néhány embert, a többit elzavarja a területéről és több tízezer hektáron bérmunkásokat alkalmaz.

Tehát át kell álljon a gondolkodás, a statisztika, a nyilvántartás is arra, hogy nem erről szól a mezőgazdaság, hanem az önfoglalkoztatás a meghatározó. Erre is találnak egy táblázatot, sikerült annyit elérni, hogy ez bekerült legalább a jelentésbe, és itt szerepelnek az adatok. Tehát, ha ezt a fajta önfoglalkoztatást is figyelembe vesszük, és átszámítjuk teljes munkaidőre, tehát 1800 órás teljes foglalkoztatásra, akkor a munkaerő-felhasználás vagy lekötés, vagy foglalkoztatási kapacitása a mezőgazdaságnak 414 ezer fő; nem mindegy, hogy 76 ezer vagy 414 ezer embernek adunk munkát, megélhetést, és ebből a nem fizetett, tehát az önfoglalkoztató több, mint 310 ezer főre tehető.

Ez nagyjából az a célcsoport egyébiránt, amelyet szeretnénk helyzetbe hozni, tehát az adja a zömét, ezek a családi gazdálkodók, tehát nyilván a jelentés maga is át kell alakuljon e tekintetben. Erre utaltam, hogy a szerkezeti átalakítás elindult, de ezeken a területeken hangsúlyosabban kell megjeleníteni azt az új stratégiát, régiós stratégiát, mondhatom így, ami mindig is jellemezte Magyarországot, és amely az európai agrármodell alapja is, vagyis a kis- és közepes családi gazdaságokra alapul a mezőgazdaság. Sokféle előnyt fel lehet emellett sorolni, és persze a szövetezésükre, hogy amikor a piaccal kapcsolatba kerülnek, akkor összefogva együtt lépjenek fel, hogy nagyobb erőt képviseljenek, és nem a nagy latifundiumok, a tőkebefektető társaságok által működtetett latifundiumok létrehozására.

Ezeket mint tanulságokat szerettem volna a 2010-ben tapasztaltak alapján idehozni, amelyek aztán a jövőre vonatkozóan is az elképzelések alakításában kell, hogy befolyásoljanak bennünket. Én ezeket gondoltam volna itt még kiegészítésként kiemelni a jelentésből, és bármilyen kérdés, megjegyzés van, szívesen válaszolok. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönjük szépen a beszámolót.

A vitára a javaslatom a következő. Szavazni külön fogunk az agrárgazdasági jelentésről és a Mezőgazdasági bizottság által benyújtott határozati javaslatról, az agrárgazdasági jelentés elfogadásáról, a vitát azonban egyben folytassuk le. Tehát ha a

határozati javaslatához kapcsolódóan van észrevétel vagy kérdés, azt is ebben a vitafolyamatban kérem, hogy fogalmazzák meg a képviselők.

Kérdések, vélemények

És most lehetőség nyílik a bizottság tagjai számára, hogy kérdéseket, észrevételeket fűzzenek az elhangzottakhoz. Turi-Kovács Béla alelnök úr jelezte is, hogy ő kérne szót. Kérem, hogy a többi képviselő is, aki hozzá kíván szólni, jelezze!

DR. TURI-KOVÁCS BÉLA (Fidesz): Köszönöm szépen, elnök úr. Nagyon rövid leszek, miután el kell mennem egy másik bizottsági ülésre, azért kértem elsőnek szót.

Azt gondolom, hogy a jelentés egyik legfontosabb momentuma az a tény, amire az államtitkár úr rámutatott, nevezetesen hogy egy örökölt költségvetés fél évről van szó. A 2010 ugyanis nem lehetett más, mint egy helyzetfelmérés, és a helyzetfelmérésből következő az elkövetkező évek lehetőségeinek a meghatározása.

Az alapvető kérdés tehát az én számomra az, hogy ezt sikerült-e elvégezni, alapos és kellő alapos volt-e a helyzetfelmérés, megtörtént-e minden annak érdekében, hogy 2011-ben lehessen már valóban egy új helyzetet indítani a mezőgazdaság területén. Ez az egyik kérdés.

A másik kérdés, amire majd szerintem választ kell adni, hogy miután 2011-nek épp a mezőgazdasági év végén vagyunk, senki nem tud elvonatkoztatni attól, hogy ne történjenek bizonyos összehasonlítások, és az összehasonlítások azok milyen körben és milyen szinten történjenek. Ezek alapvető kérdések olyan értelemben is, még egyszer mondanám, hogy maga a felmérés determinálta nagymértékben azt is, hogy 2011-ben mi történhet. Arra szeretnék itt utalni, hogy ha helyes és jó kiindulópontokból indulunk, csak akkor lehet a következő időszaknak a teendőit helyes és jó módon meghatározni. Most én arról beszélek, amiket én hiányosságnak érzek és tekintek.

Érthető módon a 2010-es évben szinte kizárólag az állami, most a földterületekről szeretnék néhány gondolatot megosztani, földek helyzetével foglalkoztak, ez érthető, végül is az államnak a saját földjével kell először foglalkozni. Az már kevésbé érthető, hogy nem történt semmilyen előrelépés azon a területen, ami egyébként a hazai földbirtoknak a messze nagyobbik része, mert az állami földterület körülbelül egymillió hektár, az összes többi földterület jószerivel valamilyen magántulajdonban van. Ennek azonban a helyes és megfelelő felmérése, mind a hasznosítása, annak a rendszerbe állítása, hogy ez mennyiben történt meg korábban, vagy mennyiben nem, erre vonatkozólag gyakorlatilag nincsenek igazából adatok, ezt én nagymértékben hiányolom, 2011-ben a teendők elvégzését jelentősen befolyásolja. Alapvetően arra gondolok, hogy egy birtokszerkezet helyes felmérése nélkül, annak meghatározása nélkül, hogy a birtokszerkezetek változtatása iránt milyen szándékaink vannak, igen nehéz lesz változtatni mindazon, amit itt az államtitkár úr elmondott.

Mindenekelőtt nagyon nehéz lesz változtatni a foglalkoztatáson, nehéz lesz a kis- és közepes gazdaságok megerősítése, ha nem tudjuk, hogy mi az, ami alapvetően ezt akadályozza. Ha tehát a bérletek és a bérlemények felméréséről van szó, akkor meggyőződésem szerint ebből nem maradhatnak ki az egyébként sokkal nagyobb számban lévő magánbérlemények. A magánbérlemények területén és egyáltalán a bérlemények területén szeretném felhívni a figyelmet a következőre. Számos olyan anomália van, amely a jelenlegi Ptk. szabályozással nem megoldható, ezért azt gondolom, hogy a haszonbérletek tekintetében a Ptk. szabályozások újragondolására is szükség van. Szükség van arra, hogy ne csak az a szűk lehetőség mutakozzék mind a bérbeadó, mind pedig a bérbevevő tekintetében, a szerződés változtatása egy-egy intervallum tekintetében, ahol tulajdonképpen most a bérbeadó egyfelől kiszolgáltató, másfelől pedig azt kell mondanom, hogy időnként – nehezen mondom ezt – jószerivel arra van berendezkedve, hogy az európai uniós

támogatásoknak egy meghatározott részéhez hozzájusson. Ez, azt gondolom, hosszú távon nem fog eredményezni működő mezőgazdaságot, itt ezen nyilván változtatni kell.

Egy felmérésnek mindenképpen ki kellene arra terjedni, hogy ezek a bérlemények, amiről most beszélek, ezek milyen mértékben olyanok, amelyek a termelésre álltak be, és milyen mértékben olyanok, amelyek például a rosszabb minőségű földterületek esetében kifejezetten csak az európai uniós támogatások, és az ebből eredő lehetőségekre koncentrálnak. Ezeknek a felmérésével lehet eljutni odáig, hogy még itt milyen változtatásokat kell majd eszközölni.

És még egy téma. Nagyon örülök annak, hogy kiemelte államtitkár úr a haszonállattartás ügyét. Ez egy olyan ügy, amelyet meggyőződésem szerint sem 2010 fél évében, sem 2011 évében megoldani nem tudtunk, de nem is lehetett. Ez ugyanis egy hosszabb és távlatosabb kérdés, amelynek a 2011, ha szabad ezt mondanom, az induló évének kellett volna, vagy kellene lennie, de meggyőződésem szerint, amik ebben mulasztásra kerültek, vagy amelyek nem történtek meg 2011-ben, annak 2012-ben el kell indulnia.

Az a fajta monokultúrás termelés, amire utalt államtitkár úr, és ami egy ténykérdés ma Magyarországon, az a magyar mezőgazdaságban a következőkben sem azt nem teszi lehetővé, hogy a kis- és középbirtok megerősítését végre tudjuk hajtani, hogy a hazai piacok visszaszerzését meg tudjuk tenni, ha nem áll emögött egy olyan állatállomány, amelyik folyamatosan biztosítja azt a fajta piacot, amely egyébként feltétlenül szükséges egy biztonságos növénytermesztő mezőgazdaságnál. Tehát azt gondolom, hogy azért fontos ez a jelentés, mert ebből mindannyiunknak azokat a tanulságokat lenne szükséges levonni, amelyek ma már nem 2011-re, hanem már nyilván 2012-re vonatkozhatnak.

És egy utolsó gondolat. Bizony fájlalom, hogy a 2012-es költségvetésben az NFA lehetőségei éppen a földek elővételésének a gyakorlásánál finoman szólva is igen szerényre sikeredett. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Bödecs képviselő úr jelezte, hogy hozzá kíván szólni.
Parancsoljon!

BÖDECS BARNA (Jobbik): Köszönöm szépen. Nyilvánvalóan nem mi vagyunk az első helyen kijelölt bizottság, és a szakmai része nálunk sem hozzánk tartozik, ugyanakkor egyrészt szeretném megköszönni államtitkár úrnak a részletes bemutatást, és azt, hogy a gondokat nem hallgatta el. Másrészt viszont tényleg nagyon fontosnak tartanánk azt, hogy ez a 2010-es jelentés egyfajta bázist jelentsen, és amikor majd a 2011-es, 2012-es évről szóló jelentéseket terjeszti be a tárca, akkor egyfajta bázisszemléletű összehasonlítást szeretnénk kérni ebben azért, hogy azokat a trendeket, amelyeket ön is hibás trendekként jelölt meg, hogy azoknak a trendfordítására vonatkozó intézkedéseket lássuk, és azokat a hatásokat is, amiket a kormányzat itt elérni kíván.

Nagyon fontosnak tartanánk azt, hogy az agrárgazdaság helyzetéhez kapcsolódó területekre vonatkozó előrelépések megtörténjenek. Itt ön is kiemelte a feldolgozóipar, az élelmiszeripar és a mezőgazdasági termékeket használó feldolgozóipar helyzetét, tényleg fontosnak tartanánk, hogy ezekről az Országgyűlés a következő években érdemi beszámolót kapjon.

Államtitkár úr külön szólt az előnytelen szerződésekről, amelyeknek a felülvizsgálata folyik. Itt a konkrétan megemlített Balaton-nagyberekre szerződés kapcsán szeretném megkérdezni, hogy lát-e a tárca lehetőséget a nyilvánvaló természetkárosítási cselekményekkel szembeni fellépés mellett, jogi fellépés mellett, az eredeti szerződés semmisségének megállapítására. Tekintettel arra, hogy itt egy olyan, a köz érdekét figyelmen kívül hagyó gyakorlat, aránytalan szerződés kötött, aminek adott esetben a hűtlen kezelési

háttére nyilvánvalóan fennállhat, legfeljebb elévülés miatt az a része nem érvényesíthető, viszont adott esetben a semmisséggel foglalkozni kellene.

Nagyon fontos gondolatának tartottam, hogy a beruházástámogatási rendszerben milyen anomáliák vannak, és hogy ez gyakorlatilag a munkahelyek számát csökkenti, és nem növeli. Kérdésem, hogy ki lehetne-e egészíteni ezeket a rendszereket olyan foglalkoztatásiránta-növelési kötelekkel, ami a beruházási trendeket egy munkaigényesebb irányba fordítaná, illetőleg hogy tervez-e a tárca esetleg a beruházás mellett kimondottan az agrárszakterületre irányuló foglalkoztatásbővítési támogatási rendszerek bevezetését.

Nagyon figyelemre méltó volt az a megjegyzése, hogy gyakorlatilag a családi, illetve kisgazdaságok támogatási rátája rendkívül alacsony ahhoz képest, amit a nagyok kapnak, és ez nemcsak a támogatástömegben, hanem az arányban is megnyilvánul. Ugyan nagyon egyetértünk azzal, hogy ezen a tendencián változtatni kell, ám örülnék, ha a válaszában kitérne arra a módszertanra, hogy ezt milyen módon tervezik megoldani, hiszen a családi, illetve kisgazdaságok támogatása nyilvánvalóan teljesen más megoldásokat igényel, és nyilvánvalóan olyan adminisztrációs többlettekkel járhat, vagy olyan megoldásokat igényel, ami az államigazgatás helyzetét e tekintetben nem könnyíti meg. Sajnos látjuk az összes ilyen támogatási rendszerénél, hogy ez a trend érvényesül, hogy az állam szeretné ezt minél gyorsabban minél kevesebb számú pályázattal és szerződéssel megoldani, márpedig ez itt biztosan nem fog menni.

Nagyon érdekes volt a gondolatmenete a haszonállattartás tragikus helyzetéről, itt nyilvánvalóan egy hosszabb távú változtatásra kell felkészülni. Itt az volna érdekes, hogy a 2010-es helyzet bemutatása mellett valamilyen stratégiáról is számot kapjunk a jövőben, hiszen ennek az eredményei sem a 2011-es, sem a 2012-es évben még nem lesznek számottevőek, azaz itt inkább azzal a kérdéssel fordulnánk önmagunkhoz, hogy azokat a stratégiai lépéseket mutassák majd be a '11-es, '12-es jelentésekben, amiket megtettek annak érdekében, hogy ezek a trendek fordíthatóak legyenek.

Így röviden elsősorban szerettem volna elmondani. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Nagy Andor alelnök úr kért szót.

DR. NAGY ANDOR (KDNP): Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Államtitkár Úr! A Fidesz-KDNP frakció mind az általános vitára való alkalmasságot, mind pedig a Mezőgazdasági bizottságnak a határozatát támogatni fogja. Anélkül, hogy megismételném az előttem szólókat, szeretnék én is néhány észrevételt tenni, illetve konkrét kérdést is feltenni.

A beszámolóban a nagy része a földdel foglalkozott egyébként, ahogy figyeltem az államtitkár úr előadását, nem véletlenül, mert ez egy kulcskérdése az egész magyar agrárpolitikának. És említette államtitkár úr, hogy rögtön a kormányváltást követően új földtörvény született, elég nagy küzdelem volt áthozni a Magyar Nemzeti Vagyonkezelőtől a Földalapot, de ez is megtörtént, felállt az országos Földalap, létrejöttek a megyei szervezetei, és ez elkezdett működni.

Említette államtitkár úr, ha nem tévedek, szó szerint mondta, hogy kaptunk 2011-ben három évet, hogy rendezzük a viszonyainkat. Mi lesz '14-ben? Arra szeretném kérni az államtitkár urat, hogy mondja el, hogy hogy lehet a magyar nemzeti vagyonnak azt a részét, amit még nem privatizáltunk, megvédeni az Európai Unióban az Európai Unión belül, illetve ha lehet, mondana valamit arról, hogy mennyi föld lehet strómanok révén külföldi tulajdonban, mit lehet egyáltalán ezekkel, az ilyen helyzetekkel kezdeni.

A másik kérdésem az arra a megjegyzésre vonatkozik, hogy a mezőgazdaságban dolgozó korösszetétel kedvezőtlen. Találkoztam a választókörzetemben is, Nógrád megyében is van több fiatal gazda, vettem részt egyébként fiatal gazdák rendezvényein, és ugyan számszerűen nem tudom, hogy mennyien vannak a fiatal gazdák, de látom, hogy főleg családi

okok miatt egyre több fiatal dönt úgy, hogy a mezőgazdaságból próbál megélni. És itt kulcskérdés volt a gazdaságátadás. Nekem személyesen volt egy problémám, ez azt hiszem 2011-ben volt, az egyik faluban az édesapa nem tudta áfafizetési kötelezettség nélkül átadni a gazdaságát, aztán sikerült rendeznünk az áfatörvényt is, mert az áfatörvény nem kezelte a gazdaságátadást ingyenesen, és ezt viszont sikerült megoldani – ezzel kapcsolatban nem is teszek fel kérdést, hanem konstatació, hogy hál' istennek ezt meg tudtuk közösen oldani.

Bödecs Barna említette a fejlesztési politikát. Ez is egy kulcskérdés, mert mi része vagyunk egy európai uniós támogatási politikának, gondolom, a módszertan pont erre utalt, hogy mekkora mozgásteret van egy-egy nemzeti kormányoknak a támogatáspolitikában. Az biztos nem jó, ha jól idézem, hogy a 80 százalékát a fejlesztési támogatásoknak a mezőgazdasági tőkéstársaságok 1 százaléka kapja meg (*Dr. Ángyán József államtitkár: Az összes szereplő 1 százaléka.*). Itt vagy a rendszer rossz, a struktúra, vagy valami más, és erre is akkor én is rákérdeznék.

Az utolsó konkrét kérdésem a vízgazdálkodási társulatokkal kapcsolatos. Rögtön a kormányváltást követően hoztunk egy olyan döntést, hogy a gazdákat terhelő érdekeltségi hozzájárulást megszüntettük. Arra szeretnék rákérdezni, hogy a rendszer most hol tart; azzal, hogy mi megszüntettük ezt az érdekeltségi hozzájárulást, mi lett a vízgazdálkodási társulatokkal, hogyan kezeljük azokat a problémákat, amelyekkel ezek a társulatok hol foglalkoztak, hol pedig nem. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Nekem is volna, mielőtt államtitkár úrnak megadom a lehetőséget a válaszára, néhány észrevételem, illetve kérdésem.

Előjáróban én is jelezni szeretném, hogy az LMP frakció támogatni fogja a jelentés általános vitára való alkalmasságát, illetve magának a jelentésnek az elfogadását. Elsősorban azért, mert egy olyan jelentéssel állunk szemben, ami jelentős mértékben megváltoztatta ezekben a jelentésekben a korábbi struktúráját, sokkal jobban szerkesztett és tágabb horizontú anyag került az asztalra. Kiemelném ebből a szempontból, hogy megjelent az anyagban külön fejezetként – a 4. fejezetben – a környezetvédelem kérdése, amiről itt a bizottsági vitában eddig nem nagyon esett szó, de a Fenntartható fejlődés bizottsága szempontjából kiemelten fontos fejezetről van szó. És nemcsak maga a 4. fejezet tartalmaz sok fontos megállapítást az ország környezeti állapotára vonatkozóan, hanem a többi fejezetekben is ismételt kitér és utal a természetvédelmi, környezetvédelmi, fenntarthatósági szempontokra az anyag, ezt mindenképpen nagyon szerencsésnek tartom.

Ugyanakkor van néhány hiányérzetem vagy észrevételem a környezetvédelmi részekkel kapcsolatban. A 4. fejezetben, a környezetvédelmi fejezetben itt külön szót ejt az országos környezeti kármentesítési programról, sőt kiterjed az anyag még a honvédségi területek kármentesítésének megemlézésére is, ugyanakkor egy szó nincs arról az anyagban, hogy az OKKP gyakorlatilag egy üres héj, hosszú évek óta nincsen pénz az OKKP-ban tényleges kármentesítési feladatok elvégzésére. Ez így volt 2010-ben, és sajnos azt kell, hogy mondjam, hogy így maradt 2011-ben, és a jelenlegi költségvetés alapján 2012-ben sem lesz más a helyzet. Tehát azt gondolom, hogy nem érdemes sikerként megjeleníteni olyan területeket, amelyeknek a finanszírozására nem kerül sor.

Foglalkozik részletesen a természetvédelemmel az anyag, ez nagyon fontos és szerencsés. Ugyanakkor hadd említsem meg, hogy az anyagban külön kiemelt lápok kérdése továbbra sem rendezett. 2003 óta az ex lege védelem alatt álló lápok gyakorlati védelem nélkül vannak, kiszolgáltatva: bányászatnak, beépítésnek, szennyezéseknek, tönkretételnek, és ezen a területen alig-alig történt előrelépés, számos környezeti konfliktus tanúsítja ennek a helyzetnek a rendezetlenségét, és erről egy betű sincsen a jelentésben.

A nemzeti parkokról is beszámol a jelentés, de arról nem szól, hogy a nemzeti parkok az elmúlt 10 évben gyakorlatilag a működőképesség határára kerültek a költségvetési

elvonások miatt. És megint azt kell mondjam, hogy 2010-ben is ez volt a helyzet, azóta tovább romlott, tehát 2011-2012 mostantól visszanezve 2010 paradicsomi állapotnak tűnik a nemzeti parkok számára.

Szó van a Natura 2000 hálózatról, az itt zajló tevékenységről, de megint csak nem kerül szóba az, hogy Magyarország ellen kötelezettségszegési eljárás folyik a sajládi erdő kapcsán a Natura 2000 szabályozás végre nem hajtása miatt; illetőleg arról sem beszél, hogy rendezetlen a Natura 2000 területek pénzügyi kompenzációjának a rendszere. A gyepterületeken még csak-csak van valami, de például az erdőterületek, a Natura 2000 erdőterületek pénzügyi kompenzációja teljesen megoldatlan, és ezáltal a kötelezések, a korlátozások sem nagyon hajthatók be.

A 4. fejezeten túllépve az ökológiai gazdálkodásról szóló fejezetnél államtitkár úr is említette, hogy itt egy stagnáló állapottal kell szembenézni, sőt 2009-hez képest jelentősen visszaesett 2010-re az ökológiai gazdálkodásba vont területeknek a mérete. Ugyanakkor ezen a megállapításon kívül semmi mást nem találunk az anyagban, hogy mi ennek az oka. Mi vezet ahhoz, hogy Magyarország szinte az egyetlen olyan európai uniós tagállam, ahol nem bővül az ökológiai gazdálkodás, rossz a támogatási rendszer, rossz a szabályozás, milyen lépések volnának szükségesek ahhoz, hogy ezen a területen tovább tudjunk lépni, és bővíteni az ökológiai gazdálkodásba vont területek arányát.

Az erdőgazdálkodásról szóló fejezet elég részletes és tartalmas, sok adatot is megmutat, ugyanakkor nem látjuk, hogy a 2010. évi erdősítéseknek a megoszlása milyen. Évtizedek óta probléma az őshonos, nem őshonos invazív fajoknak az aránya, és annak ellenére, hogy az erdőtörvény kimondja az őshonos fajok telepítésének a kívánatosságát és célját, éveken keresztül tulajdonképpen akác- és nemesnyáras telepítések tették ki az erdőtelepítéseknek a 30-40 százalékát. Nem látjuk, hogy 2010-ben hogyan alakultak ezek az erdőtelepítések.

Nem látjuk azt sem, hogy a 2009-es erdőtörvény szerinti „természetességi kategóriák” alapján van-e valami különbség az erdők egészségi állapotában. Arról szól az anyag, hogy az állami erdőtulajdon, illetve magán-erdőtulajdonban milyen különbségek vannak, de hogy a „természetességi kategóriák”, hogy a védelmi kategóriák szerint milyen különbségek vannak, erről semmit nem tudunk meg; hogy a védelmi funkciók, illetve a védelmi feladatok megfelelően el vannak-e látva, ez tapasztalható-e az erdőterületeken.

Az erdőgazdálkodási technikáknak az alakulása szintén az erdőtörvény új rendelkezése, hogy folyamatos erdőborítást biztosító gazdálkodási módok előtérbe kerülése lenne a kívánatos, ez a 2009-es erdőtörvény, új erdőtörvény rendelkezése, erről az előrehaladásról sem látunk semmit.

Nem látunk semmit például az erdőterületekben okozott vadkárnak a mértékéről, miközben mindannyian tudjuk, hogy a természetes erdőfelújulásnak hosszú évtizedek óta az egyik legfontosabb akadálya a túltartott vadállomány. A vadállományról szóló részből viszont az kiderül, hogy 2007 óta a vadállomány mérete fajtól függően 10-40 százalékos növekedést mutatott, miközben már 2007-ben is egy túltartott vadállománnyal kellett szembenézni. Ennek a katasztrofális hatása az erdőgazdálkodásra nyilvánvaló, semmi nem derül ki ebből.

És végezetül államtitkár úr hozta ide a két példát: a Hevesi-sík, illetve a Nagybereknek a példáját. Mind a kettő valóban egy állatorvosi ló-szerűen botrányos eset, és nagyon jól mutatja meg azt, hogy hogyan működött a magyar közigazgatás, természetvédelem, mezőgazdaság az elmúlt években. Ugyanakkor én attól félek, hogy nagyon jó állatorvosi lóként mutatja be azt is, hogy hogy működik most a magyar közigazgatás.

A Hevesi-sík esetében azt a nemzeti parki igazgatót, a Bükk Nemzeti Park igazgatóját, aki kiírta azt a pályázatot, amely a helyi gazdáknak biztosított lehetőséget a földterülethez való hozzáférésre, ezt a nemzeti parki igazgatót felmentették az állásából. Nagyberek esetében azt a nemzeti parki igazgatót, aki az egész rendszerben egyedül állt ki a

természetvédelmi értékek védelme mellett, aki küzdött azért, hogy a 104,6-os vízszintet tartsák Nagybereken, szemben a vízüggyel, szemben a Hubertus Bt.-vel, szemben a magyar közigazgatással, ezt a nemzeti parki igazgatót is felmentették. Ezek mellé a felmentések mellé igazából logikus és védhető indoklást a mai napig nem kaptunk, csak találgatni lehet, hogy ezek az emberek, akik ellátták a feladatukat a természetvédelem, a gazdák helyzetbe hozásának a célját, ami szerepel elvileg a kormányprogramban is, hogy ő k minek vagy kinek álltak az útjában. Miért kellett tőlük megszabadulni, miközben az egész rendszerben ők voltak azok, akik tényleg ellátták a feladatukat és védték azt, amire odarendelték őket.

Röviden ennyit szerettem volna, és akkor, ha más kérdés, vagy észrevétel nincsen, akkor az államtitkár úrnak megadom a szót, hogy az elhangzottakra reagálni tudjon.

Dr. Ángyán József államtitkár (FVM) válasza

DR. ÁNGYÁN JÓZSEF államtitkár (Környezetvédelmi Minisztérium): Köszönöm szépen. Köszönöm a megjegyzéseket, kérdéseket, jó néhány olyan kérdés elhangzott, amely reményeim szerint a következő jelentésekben már másképp válaszolható majd meg, hiszen van egy 1997-es agrárgazdasági törvényünk, ami rendelkezik az agrárgazdasági jelentésről, és ez a törvény megérett arra, hogy megváltoztassuk. Az a tervünk, hogy amint a nemzeti vidékstratégia kormány- és parlamenti jóváhagyása is megtörténik, ezt a törvényt is módosítani fogjuk, és egy új vidékfejlesztési törvényt terjesztünk elő, ami természetesen új struktúrában és más hangsúlyokkal jeleníti meg ezt az egész területet. Tehát, amikor bizonyos területek hiányait kéri számon a jelentésen, nem mentség, csak egyfajta magyarázat arra, hogy miért nem szerepel kellő mélységgel ebben a jelentésben még az adott területnek a kifejtése.

Sorba mennék gyorsan ezeken a felvetett problémákon. Turi-Kovács Béla elnök úr által felvetett kérdések: 2 millió hektár az állami földterületek aránya, és valóban a területek többsége nem az állam kezelésében van. Az állami földek 2 millió hektárján belül körülbelül 500 ezer hektár az, amit bérbeadással hasznosít az állam, és a többi terület vagyongazdálkodásra, különféle helyekre, nemzeti parkokhoz, egyéb társaságokhoz, erdőgazdaságokhoz tartozik, tehát ez körülbelül az állami területnek a megoszlása.

A birtokszerkezetre vonatkozóan és az egyéb földhasznosítási kategóriákról. Tehát a nem állami földkategóriákról azért talán kicsit kevesebbet beszél az anyag, bár azért ebben az anyagban található nagyon jó összeállítások arra vonatkozóan, hogy hogy is néz ki a birtokszerkezet, kik a szereplők, kik használják a földterületet, stb., stb. Mégis a 2011-es általános mezőgazdasági összeírás adatainak a feldolgozása most történik, és azt reméljük, hogy a következő évben sokkal részletesebb elemzést tesz lehetővé ez a felmérés, ezt szeretném idehozni.

A haszonállattartás helyzete, a monokultúras gazdaság és állatállomány. Valóban, itt az állattartással kapcsolatban egy dolgot engedjenek meg, engedjete meg, hogy szóba hozzák. Nyilván sok-sok összetevője van annak, hogy miért alakult így az állattartás, de az is egészen bizonyosan szerepet játszik az állattartás mélyrepülésében és ennek a katasztrófális helyzetnek a kialakulásában, hogy miután az élelmiszeripar, az élelmiszer-feldolgozás nem a gazdák szervezetei kezében van, vagy érdekeltségei, vállalkozásai kezében van, ennek következtében a Magyarországon dolgozó élelmiszeripari érdekeltségek egy jelentős része nem Magyarországon vásárol. Most hogy ez mennyiben megalapozott, vagy sem, ez külön vizsgálatot igényel, vizsgáljuk is, hogy milyen módon lehet ezen változtatni. De tény az, hogy amikor – ezt az egy példát hadd hozzam ide – a dioxinbotrány kapcsán kiderült, hogy nem is a németek tiltakoznak az ellen, hogy moratóriumot rendelt el Magyarország a Németországból beszállítandó húskészletekre, hanem magyar érdekeltségek, a magyarországi húsfeldolgozó cégek azonnal tiltakoztak ez ellen. Akkor derült ki, hogy ezeknek a cégeknek, a

Magyarországon tevékenykedő húsipari cégeknek a több mint fele részben vagy egészben nem Magyarországon vásárol alapanyagot. Most ezen el lehet kezdeni persze vitatkozni, hogy mi volt előbb: az, hogy mélyrepülés indult el az állattartásban, és nincs alapanyag, vagy pedig azért nincs alapanyag, mert nem vásárolnak itt a cégek, és nincs piaca, elveszítette a piacát a magyar állattenyésztés, és leválasztották róla az élelmiszeriparát.

Azt hiszem, hogy ez a probléma orvosolandó, készült egy ilyen lista a cégekről, miniszterelnök úrral meg is állapodtunk, hogy ezekkel a cégekkel újra fel kell venni a kapcsolatot és tárgyalni kell, mert ez tarthatatlan, ami kialakult. Magyarországon valószínűleg ez nem volt fontos az előző kormányzatoknak, és ennek is következménye az, hogy az állattartás, különösen a sertéstartás, a sertéshús-feldolgozásnak az elvesztése révén igen nehéz helyzetbe került.

A tanulságok levonására emlékeztetett elnök úr. Valóban egyfajta bázisként – és ezt Bödecs Barnabásnak is mondom – szerepeltethető ez. Szeretnék azért arra utalni, hogy a korábbiaktól eltérjen, most már megjelennek idősorok is, tehát itt a táblázatokban több évre visszamenőlegesen próbáljuk bemutatni az adott területnek a helyzetét, hogy a folyamat maga elemezhető legyen, erre szolgálnak ezek a jelentések és nem másra. Tehát alkalmassá kell tenni minél inkább ezeket a jelentéseket arra, hogy egyfajta gördülő tervezéssel mindig korrigáljuk azokat a problémákat, amelyek nem a kívánt irányba viszik a folyamatokat.

Elnök úr szavára, a 2012-es költségvetésben a Nemzeti Földalap rendelkezésére álló forrás kevés. Erre többféle válasz is adható. Egyrészt igyekszünk a forrásokat majd menet közben is növelni részben azért, hogy elindul a szerződések felülvizsgálata. Az új szerződések esetében, amik most kerülnek kiírásra, a földterületek 65-80 ezer hektár közt van valahol a terület, itt 1250 forint lesz már az aranykoronánkénti földbérleti díj, tehát ez nagyjából a piaci árnak felel meg, attól függ persze, hogy hektáronként milyen minőségű termőtalajról van szó. Ehhez képest ma lényegesen alacsonyabbak ezek a bérleti díjak, ezt nyugodtan mondhatom már a megismert szerződések alapján is, tehát vagy újratárgyaljuk ezeket a szerződéseket az érintettekkel, és az érvényes szerződéseknél is módosítást fogunk elérni, vagy egyszerűen visszavesszük a földterületeket, ha nem hajlandó a piaci árak megfelelő bérleti díjakat kifizetni. Ebből azt reméljük, hogy jelentősebb bevétele lesz a Földalapnak, mint amennyi most befolyik a kasszába ezekből a 10, 20, 50, 100 forintos hektáronkénti bérleti díjakból.

Ugyanakkor azt is el kell őszintén mondani, és ez máshol is felmerül, hogy a kasszák üresek, a kármentesítési programmal kapcsolatban is elnök úr szavára. Kérem, vegyék figyelembe az ország kiraboltságát. Tehát valóban itt az első teendők arra kellett, hogy irányuljanak és még mindig ebben az állapotban vagyunk, hogy elszakadjunk attól az övezetétől Európának, ami mélyrepülésbe kezdett, és gyakorlatilag a teljes gazdasági csőd állapotában van, és a teljes kiszolgáltatottságot hozza ez az ország számára. Tehát miközben sok kasszában jó lenne, ha több pénz lenne, azonközben ezt a fajta egyensúlytartást vagy egyensúlyteremtést, az adósságállomány leépítését is, azt hiszem, talán ezt a törekvést a kormány részéről méltányolni lehet. Az a 21 ezer milliárd forint, ami az államadósság, és az önkormányzatok, a családok eladósodottsága egy katasztrofális helyzet elé állította a kormányt, és mindenekelőtt ezen a helyzeten kell úrrá lennünk, és amilyen mértékben lehet - persze ezekben a kasszában is - növelni kell a forrásokat, csak ezt az egy körülményt szeretném a bizottság szíves figyelmébe ajánlani.

Bödecs Barnabás felvetéseire. 2010 valóban egyfajta bázis lesz, a vidékstratégia induló éve is '11-'20-ra szól, tehát a '11-es-'20-as időszakhoz képest egy ilyen kiinduló állapotot rögzít sok tekintetben. Bizonyos területeken pótlendő még, mert a bázishoz egyéb területeken is kell, hogy alapinformációnk legyen, de az alapinformációk egy részét ez a jelentés már tartalmazza, innen ki lehet indulni.

A Hubertus-szerződés esetében a Nemzeti Földalappal együtt kezdeményeztük a semmissé nyilvánítását a szerződésnek, felszólítottuk a céget, hogy adja vissza a területeket, és az egy külön dolog, hogy a büntetőjogi feljelentés, a büntető vonal is zajlik; a természetkárosítás esetében pedig a büntetőjogi felelősség megállapítása is zajlik, a feljelentés megtörtént. Az egy következő lépés - és itt egy picit az elnök úrnak a megjegyzésére is utalnék -, hogy a nemzeti park igazgatóját felmentettük ez ügy kapcsán. Nem csak őt mentettük fel, hanem minden érintettet ebben az ügyben. Nem tudom, mennyire közismert, az államtitkár úr kabinetvezetőjét is felmentettük. Mondok erre egy indokot, ami szerintem elfogadható indok. Olyan tárgyalásokba kezdtek itt néhányan az urak közül, amelyek ellentétesek voltak a tárca vezetésének a döntéseivel. Mi úgy döntöttünk, hogy nem tárgyalunk velük, megismerve a viszonyokat, hanem felszólítjuk, hogy szolgáltatassák vissza a földterületet, és büntető feljelentést teszünk a társaság ellen, ehhez képest tárgyalások voltak.

Talán nem közismert, de ide most idehozom azért, mert valóban meg kell indokolni, hogy mi is történt itt. Jó néhányan, most nem akarom sorolni, részt vettek ezen a tárgyaláson, olyan ígéreteket tettek, amire nem volt felhatalmazásuk, és jó néhányan aláírták ezt a megállapodást a cég tulajdonosával folytatott tárgyalásokon, ami megengedhetetlen. Részben ennek a következménye az a lépéssor, ami talán kifelé nem érthető, de talán ezzel az indoklással valamelyest alátámasztom a lépés megalapozottságát.

A másik esetben, hogy ezt a két ügyet is letárgyaljuk, a Hevesi-sík esetében. Maga az a folyamat, ahogy az előkészítés történt, az nem kifogásolható, nem is ez volt az indoka, sőt én magam kértem a nemzeti park igazgatóját, vezetését, hogy a helyi közösségekkel együtt készítsük elő ezt a fajta föld átadást-átvételt, mert egyfajta zászlóshajónak tekintjük változatlanul a Hevesi-síkon történeteket, hogy tudniillik egy külföldi érdekeltségű tőkéscsoporttól a földeket 10 év küzdelem után visszaszerezzük, és átadjuk a helyi gazdáknak hasznosításra. Ez körülbelül az a minta, amely mentén az egész országban végig fogunk menni, itt inkább arról van szó, hogy 10 évig tartott ez a folyamat. Azért az elgondolkodtató, hogy létezik az, hogy az állam nem tudta érvényesíteni az érdekeit, milyen társaságokat bízott meg, ki irányította ezt a folyamatot, kik képviselték a magyar államot ebben a peres ügyben, hogy 10 évig tartott, mire sikerült ezt a társaságot onnan elmozdítani.

És ezen kívül miniszter úr, amikor azt mondta, hogy bizalomvesztésre hivatkozva menti fel az igazgató urat, részben ez játszott közre, tehát az a folyamat, ahogy idáig jutottunk vagy nem jutottunk a végére ennek a folyamatnak; másrészt pedig a miniszter úr szerette volna, ha gyorsabban lezajlik ez a folyamat ahhoz képest, ahogy a döntés megszületett. Tehát nagyjából ezek azok az indokok, amelyeket én itt, miután konkrét kérdés hangzott el ezzel kapcsolatban, vagy felvetés, ezeket szerettem volna megosztani elnök úrral és a bizottság tagjaival is.

Visszatérve tehát Bödecs Barnabás kérdéséhez. Kezdeményeztük ezt a folyamatot, és vissza fogjuk venni a földterületeket még akkor is, ha nemzetközi diplomáciai nehézségeket okoz, mert nekünk a saját nemzeti érdekeinket kell itthon képviselnünk, és ez a mi nemzeti vagyunk. Nem tudom, hogy Németországban meg tudná-e ezt tenni egy magyar érdekeltség, hogy hasonló feltételekkel kapjon 8 ezer hektár területet egy védett területen ilyen célra és ilyen kondíciók mentén, amilyen a szerződésben szerepel; szóval elszánt a kormány arra, hogy ezt a dolgot rendezzi, visszaveszi a területeket, és a szükséges büntetőfeljelentést megtette, és a lépéseket meg fogja tenni.

A foglalkoztatási ráta növelése. Igen, ez úgy merült fel, hogy a beruházás-támogatások, valóban így van, érdemes megnézni ezt a félidei jelentést, mintha szisztematikusan arról szólt volna a történet, hogy gyakorlatilag minél kevesebb ember találjon munkát a mezőgazdaságban, vállalási feltétel volt. Itt egy örök vita van a hatékonyságról: mert nem lesz hatékony, mert az élők munkája hatékonysága. Kérem szépen, nem egy tőkebefektetési szempontból kell csak megvizsgálni egy ilyen beruházásnak a

hatékonyságát, az összhatékonyságának kell jónak lenni, és ebben gazdasági, társadalmi és környezeti hatékonysági dimenziók vannak, azt hiszem, ebben a bizottságban ezt külön nem kell hangsúlyozni. Lehet, hogy a tőkebefektető szempontjából ez egy nagyon hatékony dolog, mert ráadásul az ebből származó társadalmi károkat nem ő fizeti meg, nem neki kell megfizetni, mi mindannyian a foglalkoztatás révén például, vagy az egészségügyi kassza révén, nekünk kell fizetni ezeket a társadalmi költségeket annak fejében, hogy az ő befektetése nagyon hatékonyá válik, ez elfogadhatatlan. Az államnak úgy kell belépnie a közjó mentén, a közjót kell képviselnie, hogy adott esetben a beruházás összhatékonysága legyen a legjobb, vagyis a társadalmi hasznosulás, különösen, ha állami pénzekekről van szó: gazdasági, környezet, és társadalmi dimenziókat, foglalkoztatási dimenziókat figyelembe kell venni.

Hogyan lehet ezen változtatni a támogatásoknál? Azért szerencsére az Európai Közösségben is hasonló változások zajlanak. Két-három nappal ezelőtt, a múlt héten, valamikor kedden - nem tudom már pontosan - a Bizottság nyilvánosságra hozta az elképzeléseit, most már egy kicsit konkrétabb formában a 2014-től érvényes közös agrárpolitika támogatási koncepciójáról. Kérem szépen, plafon lesz, degresszió lesz, kézzel-lábbal tiltakozott itt mindenki – legalábbis a jelen állás szerint, szeretném elmondani, nagyszerű, 2005 óta követeljük ezt a fajta támogatást, hogy a tízezredik hektárra a közpénzt nem kell ugyanolyan mértékben odaadni, mint az első hektárra, nem erről szól a közpénz. Kérem szépen, a Ciolos főbiztos által beterjesztett koncepcióban 300 ezer eurónál van egy plafon, a fölött nem fizetünk senkinek semmilyen támogatást, egyetérték vele, ezt követeltük régóta, már a gazdademónstrációk alatt ezt követeltük, a megállapodásban benne volt. És számos degresszió következik, számos degresszió következik, mondom még egyszer, 150 ezer eurótól 300 ezer euróig besávozza, és folyamatosan csökkenti a támogatási mértékeket. És benne van az anyagban, egy külön támogatási formája a kisebbeknek, és a koncepció; ezen kell küzdenünk tovább, hogy ebbe az irányba kell nekünk lépéseket tenni az Európai Közösségben, hogy valóban nemzeti hatáskörben maradjon a lefölözés, és valóban a kicsikhez kerüljön oda, tehát a kisebbek számára történjen egy átcsoportosítás. Szerintem ez egy elég jó irány, és jelzi, most nem azt akarom mondani, hogy mint GMO-ügyben is, jönnek utánunk Európa országai, de ezt is követeltük régóta Magyarországon, és úgy tűnik, hogy az Európai Közösség is rájött, hogyha egy véges kasszánk van, és az összeg nem nő, akkor más módon kell elosztani ezeket a forrásokat. Úgyhogy én a magam részéről azt gondolom, hogy ez egy jó közeget teremt a viszonyok megváltoztatására.

Kérdezte, hogy milyen irányban gondoljuk. Ez egy jó irány, ezt az irányt szeretnénk használni és mindenre kiterjeszteni a saját nemzeti támogatásaink esetében is; egy ilyen fajta megközelítést szeretnénk, ez az összhatékonyság-növelő közpénzelköltési koncepció lenne ez.

Hasonló ez az átcsoportosítás gondolatilag, mint most egy teljesen más területet idehozok, és napi aktualitása is van: a chipsadó kérdése, hogy tudniillik az egészségtelen élelmiszerekre terhet rakunk. Ez most nem támogatás, hanem elvonási oldal, és az ott felszabaduló forrásokból fedezzük, részben az egészségkárosítás helyreállításának a költségeit az egészségügyi kassza, illetve az egészséges élelmiszer-előállításnak távlatilag a feltételeit ebből fogjuk megteremteni, tehát egyfajta belső átcsoportosítást kell, az adóterheket is át kell helyezni máshova.

Felfogásunk szerint, kérdezte, hogy milyen módszerekben gondolkodunk támogatáspolitikában és elvonáspolitikában, egy irányba elindultunk, nem kis ellenállás van persze ebben az irányban természetesen, mert nagy multinacionális cégek érdekeltségét érinti ez, még hozzá komolyan érinti, a közteherviselésnek egy más formája lesz ez.

Azokra a kérdésekre, amelyek arra vonatkoztak, hogy valamiféle jövőképet is vázolnánk fel, talán azért annyit hadd mondjak el, hogy a vidékstratégia lesz az, amiben azt remélem, ez a része megszületik. Itt alapvetően egy helyzetértékelést kellett adjunk, persze

azzal a szándékkal, hogy ebből majd következtetéseket le tudjunk vonni, és a fejlesztési stratégiánál használni tudjuk, de alapvetően azért jogos, hogy ebben nem találunk talán stratégiára vonatkozó, vagy a jövőre vonatkozó elképzeléseket, egyfajta helyzetelemzésről szól alapvetően ez a jelentés.

Hogyan lehet megvédeni – Nagy Andor kérdése – a földet? Természetesen ez az egyik legfontosabb kérdés. A zsebszerződések ügye közismert: 16-féle formáját dolgozták ki nem kis leleménnyel nagyrészt magyar ügyvédek, a külföldi érdekeltségek számára hogyan lehet strómanokon keresztül ma földet szerezni Magyarországon. Ez, csak becslések vannak erre, körülbelül egymillió hektárnyi területet érinthet, és elsősorban a Dunántúlra vonatkozik ez a fajta megoldás. Dolgozik a tárca egy törvénycsomagon, nem is csak a földtörvényről van itt szó, hanem egy üzemszabályozási törvényről is van, egy birtokrendezési törvényről, és egy földtörvényről természetesen, amely ezt az európai jó gyakorlatokat figyelembe véve fogja megteremteni azt a környezetet, ami lehetővé teszi, hogy megvédjük a földet, és valóban a helyben lakó, gazdálkodó magyar családok kezébe kerüljön ez a föld. Ezt, ha igaz, talán a jövő év elején – ebbe a félévbe már nem fog beférni, tehát a jövő év első félévében szeretnénk a parlament elé is hozni. Nyilván ennek egy komolyabb belső vitája kell, hogy legyen, mert itt az egyik legfontosabb ügyről van szó, a föld megvédésének az ügyéről. Ezeknek a törvényeknek az előkészítése folyamatban van.

Itt nem arról van szó, hogy az eddigi földtörvény módosítását terveznénk, hanem új földtörvény kell: a családi gazdaságokról, talán ez lesz az első, mert rendeznünk kell a fogalmakat is, hogy tudjuk, miről beszélünk. Ma az egyéni gazdasági kategóriában is elég nagy kavalkád van, hogy milyen módon használják a földet az őstermelőtől a családi gazdálkodón keresztül a vállalkozások különböző formáinál, ebben rendet kell vágni, hogy az alapfogalmak tiszták legyenek, és azt követően lehet a birtokpolitikával és a földpolitikával foglalkozó törvényi kereteket megteremteni. Ezeknek az előkészítése zajlik, egy szakértői bizottság dolgozik a tárcán belül ezeknek a különböző szeleteivel kapcsolatos előkészítő munkán.

A fiatal gazdák egyre többen vannak, a gazdaságátadás ügyei. Igen, itt az áfatörvény módosítása azért valamelyest javított a helyzeten, mert korábban, amit egyik kézzel az állam adott, azt a másik kezével áfa formájában visszavette a gazdaságátadás kapcsán, úgyhogy ezt megszüntettük, és ezért köszönet természetesen a törvényhozásnak, mert törvényt kellett ahhoz módosítani, hogy ez létrejöhessen, ez valamelyest segít. De itt programok is kellenek, nem elég csak a kondíciókat általában javítani, hanem konkrét programok kellenek ahhoz, hogy ez a generációváltás megtörténjen. Ennek egyik alapeleme lesz - ha már így kérdezte alelnök úr, hogy milyen megoldásokban gondolkodunk - a demográfiai földprogramnak nevezett program. Nem csak földet kapnak azok a fiatal párok e szerint az elképzelés szerint, amelyre egy tárcaközi bizottság megalakult, és dolgozunk az egyéb kondíciókon is, hogy miket kell a fiatalok köré tenni. Nos, ha egy fiatal pár vállalja, hogy letelepszik, gazdálkodik, vagy már gazdálkodik, vagy vállalja, hogy a továbbiakban gazdálkodni fog, nem kizártak - mert itt félreértés volt, ezt is szeretném hangsúlyozni - a már gazdálkodó fiatal párok ebből a programból. Vállalja, hogy letelepszik, gazdálkodik, és vállalja – nyilván itt majd mérlegelni kell sok mindent -, hogy minimum két vagy három gyermeket világra hoz és tisztességgel felnevel, akkor egyrészt állami földet fogunk juttatni. Körülbelül 500 ezer hektár az, ami az állam kezében van, és bérbeadható állapotban lévő földterület, ennek egy 10 százalékára gondoltunk első körben már a tervek szerint, ez szerepel abban, amit a demográfiai földprogramban gondolnánk felhasználni.

Tehát nemcsak állami földet juttat kedvező kondíciók mellett az állam ezeknek a fiatal pároknak, ez azt jelenti, hogy 25-50 éves tartós bérlet, örökölhető jogként, és kedvező kondíciókkal biztosítja a fiatalok számára, hanem ahhoz egyéb dolgok is kellenek, hogy sikeres legyen ez a fiatal pár. Nem elsősorban a föld a privatizációnak vagy a kárpótlásnak az

egyik fontos tanulsága, vagy a rendszerváltoztatásnak egy fontos tanulsága, hogy nem elég földet adni az embereknek, attól még nagyrészüik tönkre fog menni, ha az egyéb feltételek nem adóttak. Tehát lakhatási támogatáson gondolkodunk, nem is támogatás, hanem vissza nem térítendő támogatásról van szó, mondjuk egy 3 millió forintos nagyságrendben. Ez csak egy ilyen tervszám, célszám, hogy megveszi a tanyát, mondjuk a családja melletti területen, vagy a család tanyáját felújítja belőle, tehát megteremti a lakhatási körülményeit. Egy hosszú távú hitel lehetőségét vizsgáljuk, ez egy 20 éves futamidejű hitel lenne 3 év türelmi idővel, és ennek a vizsgálata zajlik: gazdasági hatásvizsgálata, hogy az állam a kamatokat átvállalná, tehát egy kamatmentes hitel a fiatal pároknak a gazdaság beindításához.

Azután egyfajta állami inkubáció az első 5 évben, ami segíti őket tanácsadással, oktatással, piacszervezéssel és egyebekkel, tehát megpróbáljuk a fiatal párok köré rakni azokat az intézkedéseket, amelyek nagy valószínűséggel sikeressé teheti őket ebben a vállalkozásukban, és persze a családtámogatás egyéb eszközeit is alkalmazni fogjuk. Soltész Miklóssal tárgyalások folynak arról, hogy milyen módon lehet ehhez a speciális programhoz a családtámogatás egyéb lehetőségeit is kapcsolni. Itt tulajdonképpen részben a fiatalítás, másrészt a demográfiai problémáknak az egyfajta föld oldali kezeléséről van szó, katasztrófális helyzet alakul ki, talán már itt van a nyakunkon, de az elkövetkező években, hogyha ezen a trenden nem tudunk változtatni, és szeretnénk, ha a fiatalok újra kedvet kapnának ehhez a munkához.

A vízgazdálkodási társulások – talán még ezt az egy dolgot szeretném kiemelni – a KAP-pal kapcsolatos, hogy a KAP-támogatás politikája merre mozdul. Azt remélem, hogy itt, ahogy az előbb mondtam, ez egy jelentős környezetbeli változást is okoz, és könnyebben tudjuk talán a saját elképzeléseinket is majd megvalósítani ezzel a gondolkodásbeli változással, ami az európai szinten is zajlik a közpénzek elköltését illetően.

A vízgazdálkodási társulások ügye. Szerette volna a kormány ez év január 1-jével megszüntetni ezt az egész rendszert, és egy teljesen új rendszert bevezetni, de nem lehetett, egy átmeneti időszakra szükség volt, hiszen kötelezettségvállalások és egyebek voltak ezeknél a társulásoknál. Annyi történt, hogy ez év január 1-jétől nem kell ezt a fajta érdekeltségi hozzájárulást fizetni a gazdálkodóknak, a földhasználóknak, az állam ezt átvállalta; a 2011-es költségvetésben 4,6 milliárd állt és áll rendelkezésre ezeknek a költségeknek a fedezésére, de az állam teljes mértékben vissza kívánja venni magához ezt a tevékenységet. Annyi változás történt - az elmúlt közvetlenül néhány hónapot véve - az elmúlt időszakban, hogy ez a közmunkaprogrammal is összekapcsolhatása révén, vagy ezzel a gondolatkörrrel, a BM-hez kerül ez az egész terület, tehát a Belügyminisztérium fogja a vízgazdálkodási társulások ügyét költségvetéssel, mindenestől kezelni. Tehát a továbbiakban valószínűleg ott is érdemes lesz majd kérdezősködni, hogy milyen terveik vannak, tehát a következő évtől ez a BM hatáskörében lesz, a költségvetés tervezése most zajlik, tehát ennek a költségvetési fedezetét a BM költségvetésében kell majd megteremteni.

Jávor Benedek elnök úr, köszönöm, hogy méltányolja a szerkezeti változását a jelentésnek, ismételten azzal a megjegyzéssel, hogy ez még nem az a szerkezet, amit majd reményeim szerint, vagy reményeink szerint egy új vidékfejlesztési törvény, kerettörvény, vidékstratégiai kerettörvény meg fog szabni, hogy miről kell beszámolni.

Valóban nemcsak két külön fejezetben, tehát a vidékfejlesztési és a környezetvédelmi fejezetben, hanem az egyéb fejezetekben is igyekeztünk ezt a szempontrendszert valamelyest már érvényesíteni, nyilván nem olyan mélységgel, amilyen mélységgel ez elvárható lenne, de remélem, hogy a továbbiakban tovább erősödik ez a része.

2011 és 2012 is ilyen lesz, az országos környezeti kármentesítési programmal kapcsolatban említette elnök úr ezt. Ezzel kapcsolatban csak azt a méltánylandó szempontot ismétli, de hozom, bizonyára és feltétlenül növelni kéne ennek a kasszáknak a tartalmát, ahhoz

képest különösen, hogy nincs pénz a kasszában, de kérem, hogy ezt az elmondott körülményeket is bizonyos értelemben mérlegelje a bizottság.

Az ex lege lápokkal kapcsolatban alig történt változás a természetvédelem területén. Való igaz, és itt csak annyit tudok mondani, hogy valóban jelentős változtatásokra van szükség, erősíteni kell a védelmét ezeknek a területeknek ugyanúgy, ahogy az egyéb beavatkozásoknál is a közjó-érvényesítési szempontot hoztam ide, azt hiszem itt is nyugodtan rá lehet erre a területre is mondani ugyanezt a megállapítást.

A nemzeti parkok működőképessége határa. Egyetértek, hogy a működőképesség határán vannak a nemzeti parkok, és valószínűleg hosszú távon nem is tartható, hogy ilyen legyen a finanszírozása. Megint nem tudok mire hivatkozni, egyszerűen arra tudok csak hivatkozni, amilyen állapotban az ország kasszája van: a csódhelyzet közeléből kell nekünk az elrugaszkodás. Amit 2012-re mondtunk, az leginkább arra vonatkozik, hogy el kell rugaszkodjunk Európának attól a területétől, amely éppen süllyed, tehát nem a görög vagy a mediterrán területekhez szeretnénk csatlakozni, onnan el akarunk szakadni, és ehhez valahol meg kell teremtsük a forrásokat is.

A Natura 2000. Igen, kötelezettségszegési eljárás folyik Magyarország ellen, és a pénzügyi kompenzáció sem megfelelő. Az ÚMVP-ben lenne meg erre a kompenzációs lehetőség, vagy lett volna meg, tulajdonképpen elvileg megvan a lehetőség, mert ott szerepel ez a lehetőség, tehát a Natura 2000 mezőgazdasági és erdőgazdasági területek kompenzációs kifizetésénél ne csak az gyepekről legyen szó, hanem egyéb területekről is. Én magam azon vagyok, hogy a belső átcsoportosítások révén ide forrásokat kell teremtenünk. Ugyanakkor azt is az ÚMVP-vel kapcsolatban talán itt most még nem mondtam el, hogy a félidei felülvizsgálat azt is világossá tette, hogy 200-250 milliárd forintnyi az a keret, ami egyáltalán a kasszában maradt az 1400 milliárdból. Tehát az elődeink tisztességesen elköltötték, ráadásul olyan területeken a forrásokat, amelyeken kár volt elkölteni: a fizikai tőke fejlesztését említettem, több száz milliárd forint ment azon a területen el nagy szakosított teleprekonstrukciókra, amiből látjuk, hogy energetikailag is, meg gazdaságilag is el fog lehetetlenülni az a rendszer, értelmetlen, mondhatom nyugodtan: értelmetlen módon költöttük el ezeket a pénzeket.

Az a 200-250 milliárd, ami valamelyest még hozzáférhető, mert egy részük lekötött ráadásul a következő időszakra, ott igyekezni fogunk azokra a területekre csoportosítani át forrásokat, amelyek mostohagyerek voltak, ilyen volt a Natura 2000-es terület is az elmúlt időszakban az ÚMVP-ben.

Az ökológiai gazdálkodás visszaesésének okát kérdezi elnök úr. Én a magam részéről úgy látom, hogy mostohagyerekként kezelte a támogatáspolitikát is, és ennek megfelelően a támogatásmértékek összehasonlítva a kevésbé környezet komfort rendszerrel, mondjuk az integrált gazdálkodással, alig volt különbség. Miközben szigorú feltételeket kellett vállalni annak a gazdának, aki ökotermékként akarta minősíteni a termékét, azonközben az a fajta közpénzből származó támogatás, amihez hozzájutott, az alig-alig volt komolyabb, mint mondjuk egy olyan rendszerrel, mint például az integrált gazdálkodás, ahova persze a nagyüzemek benyomultak, tehát ismert ez a folyamat. Az előző kormányzat lecserélte a társaságot, az ökogazdálkodásból sokakat kiszorított ráadásul, és a források nagyrészt az integrált gazdálkodásnál költődtek el, ott is nagyrészt a tőkétársaságok jöttek be. Nyilván benne volt a gondolkodásban az, hogy esetleg kormányváltás lesz, és majd egy más irány jön, és megpróbálta bebetonozni a saját klientúráját, meg is történt nagyrészt; és ugye állami szerződésekről lévén szó, vérzik az ember szíve, de nagyon nehezen lehet visszavenni ezeket a forrásokat – itt kéne elkölteni ezekre a rendszerekre és nem ott, ezzel én egyetértek. Valahogy ki kell húzzuk, azt hiszem a 2014-től induló új ciklusig, ott újabb környezeti szempontok jelennek meg, amelyek mentén sokkal inkább és erőteljesebben lehet majd ezeket a területeket támogatni.

Igen, ezeket nem találja elnök úr, valóban: a 2009. évi törvény természetességi kategóriák, védelmi kategóriák szerinti alakulását - öszintén szólva, az egész megfigyelési rendszert át kell alakítani. Nincs is nagyon adatunk ezekre az új típusú megközelítésekre, amit a törvény meghatároz, tehát az egész adat-nyilvántartási monitoringrendszert át kell alakítani, hogy megfelelő adatbázisunk legyen, hogy hogy is alakulnak ezek a folyamatok, ezt mindenképp meg kell tennünk. Ezt is egy olyan kérdésnek tekintem, ami a változtatások során feltétlenül előtérbe kell hogy kerüljön.

Az erdőgazdálkodásnál a támogatás ügyei a rendszerek: a Pro Silva-rendszer, vagy más szálaló művelési rendszereknek megvan a lehetősége. Az ÚMVP-ben ott van az erdő-környezetgazdálkodási rendszerek támogatása, egy fillér nem állt rendelkezésre, mert nem ezzel akartak foglalkozni, az iparos, a fatermelő erdészetről szólt csak a történet, és semmi másról. Itt megint a forrásszűke az, ami miatt nagyon nehéz helyzetben van az ember, mert most mi magunk is soroltunk itt három, négy, öt olyan jogcímet, amit jó lenne megnyitni az ÚMVP-ben, ugyanakkor a források pedig nagyon szűkösön állnak rendelkezésre, zsákban táncol – ha szabad így mondani – a kormány, amikor azt dönti el, hogy melyik jogcímre próbáljon forrásokat átcsoportosítani. Nyilván ezek a környezetkímélő hagyományos erdőgazdálkodási rendszerek is megérdemelnék, vagy megérdemelték volna már korábban is, hogy ezekre komolyabb összegek álljanak rendelkezésre.

A vadállomány túltartása – igen, itt biztosan valami mást kell tennünk. A vadkár mértékére vonatkozóan elnök úr nem tartotta elégségesnek a rendelkezésre álló információkat. Ezek azért jó megjegyzések, mert látható, hogy milyen területeken kell majd bővítsük a továbbiakban a jelentést, és a két konkrét példával kapcsolatban pedig elmondtam az érveimet, amelyek mentén a kormány úgy döntött, ahogyan döntött ezekben az ügyekben. Azt szeretném határozottan leszögezni, hogy ezek a területek vissza fognak kerülni az állam kezelésébe, és oda fognak jutni a helyben lakó gazdálkodó családokhoz – ezt nagyon határozottan szeretném leszögezni, a játékszabályok olyanokká válnak, hogy reményeim szerint oda fognak kerülni ezek a területek.

A Hevesi-síknál még ez az egy is hozzájárult a pályázat visszavonásához, mert erről nem beszéltünk, hogy egységes játékszabályrendszer mentén szeretnénk az állami földeket hasznosítani most függetlenül attól, hogy a nemzeti park a vagyonkezelő vagy a Nemzeti Földalap, és a folyamat elhúzódásával nagyrészt összezsúszott a két pályázati rendszer. Talán a jövő héten a Nemzeti Földalap kiírja a 65-80 ezer hektáros területre vonatkozó haszonbérleti pályázatokat, és nyilván könnyen belátható, furcsa lett volna, ha két egymás melletti tábla: az egyik majd ebben a 65 ezer hektáros kategóriában kerül meghirdetésre, a másik egy korábbi rendszer szerint. Nem azonosak a bírálati szempontok, eltérő futamidőre, eltérő feltételekkel adta volna a nemzeti park adott esetben az egyik területet, mint a másikat az NFA a most meghirdetendő területekre; talán még ezt az érvet idehozom, ami miatt pedig egy újabb pályázati forduló következik a Hevesi-síkon. 106 pályázat érkezett egyébként, tehát jelzi, hogy milyen érdeklődés van a föld iránt, és én a gazdákkal is beszéltem, és megnyugtattam őket, hogy nem vész el az a munka, az a helyi egyeztetés, és a következő fordulóban egységes szabályrendszer szerint ugyanígy meghirdetésre kerülnek a földterületek, és reményeim szerint százszázalékos mértékben a helyi gazdák kezébe kerül a föld.

Talán még annyit, a biztosítékok közül: 20 kilométeren kívülről nem lehet pályázni, tehát még akkor se tud pályázni egy cég, ha telephelye van 20 kilométeren belül, mert a székhely számít. Sőt - ezt a jegyzőkönyv kedvéért is mondom - elszámították magukat azok, akik arra spekuláltak, hogy ez majd másképp lesz. Sok cég – talán valahonnan biztatást is kapva – elvégezte az őszi munkákat, sőt a vetéseket is elvégezte ott, ahol már lejár október 31-én a szerződés: repcevetések vannak például sokfelé. Jelenteni szeretném, hogy nem fogják megkapni, zöld- vagy mezei leltár nélkül kell a földeket átadni, tehát tehermentesen, senki nem fog nekik semmit fizetni, se a Földalap, se az új bérlő. Ezt én egyfajta karitatív

tevékenységként fogom föl. Olyan haszonélvezői voltak az elmúlt 20 évben az állami politikának, hogy ennyit igazán elvárhatunk, hogy majdan a családok zökkenőmentes gazdaság indításához ennyivel hozzájárulnak, hogy elvégezték az alaptalaj-művelést, és kellő kultúrállapotban adják át a területeket a Földalpnak, hogy az a családokhoz kerülhessen - ez a minimum, ami elvárható 20 év kényeztetése után. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönjük szépen államtitkár úrnak a részletes válaszokat a kérdésekre. Egy megjegyzésem még hadd legyen. Az agrárjelentéshez hasonlóan a minisztérium figyelmébe ajánlom, hogy ahogy tavaly elkészült a hazánk környezeti állapota című jelentés, ami azonban előtte csak 2005-ben készült el, tehát ez egy ilyen eléggé esetleges kiadvány, megfontolásra ajánlom, hogy az agrárjelentéshez hasonlóan egy környezeti jelentést is évente esetleg tegyen közé a minisztérium, és még Nagy Andor kért még egy megjegyzésre szót.

DR. NAGY ANDOR (KDNP): Ne ijedjen meg senki, már nem kérdezni szeretnék, hanem annak a véleményemnek szeretnék hangot adni, hogy köszönjük államtitkár úrnak, hogy személyesen eljön egy ilyen vitára. Mint kormánypárti képviselő mondom, hogy ugyan jobb a helyzetünk, mint az előző ciklusban volt, de nem mindig képviselteti magát a kormány olyan szinten egy-egy vitánál a bizottsági ülésünkön, amennyire kellene, szerintem ez elvárható és hasznos is lenne egyébként mind a két fél számára.

Ön kivétel, mert minden alkalommal, amikor lehetőség van rá, akkor eljön hozzánk, és ezt külön így szerettem volna a nyilvánosságot kihasználva önnek személyesen megköszönni, hogy ennyi időt szánt ránk. Meglepő, hogy egy környezetvédelmi Fenntartható fejlődési bizottságban ennyi kérdés van, de ez is jelzi a dolgoknak a súlyát, és köszönöm szépen a bizottságunk nevében.

ELNÖK: Köszönjük szépen.

DR. ÁNGYÁN JÓZSEF államtitkár (Földművelésügyi Minisztérium): Köszönöm a lehetőséget inkább, hogy itt ezeket a kérdéseket elmondhattam. Azt hiszem, hogy együtt kell a kormánynak és a parlamenti bizottságnak dolgozni, hogy ebből a helyzetből, ahol vagyunk, mielőbb ki tudjunk kerülni, és egy egészen más fejlődési pályára tudjuk ezt az országot állítani. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Ezen fogunk dolgozni mindannyian.

DR. ÁNGYÁN JÓZSEF államtitkár (Földművelésügyi Minisztérium): Egy dolgot még, mert ez információ és elfelejtkeztem róla. A tárca honlapján a jelentés, annak a dokumentált háttéranyagai, táblázatai, minden megtalálható – ezt még szerettem volna elmondani. Köszönöm szépen.

Határozathozatal

ELNÖK: Köszönjük. És akkor szavazásra kerül sor.

Elsőként szavazásra bocsátom az agrárgazdaság 2010. évi helyzetéről szóló J/4455. számú jelentést.

Aki ennek a jelentésnek az általános vitára való alkalmasságát támogatja, az kérem, kézfelemeléssel jelezze! *(Szavazás.)* Ellene? Tartózkodás? Nincs. A bizottság egyhangúlag támogatta.

Az agrárgazdaság 2010. évi helyzetéről szóló jelentés elfogadásáról szóló, a Mezőgazdasági bizottság által benyújtott H/4622. számú határozati javaslatról is szavaznunk kell. Ez írásban megismerhető volt a parlament honlapján.

Kérem, hogy aki ennek az elfogadását támogatja, az kézfelemeléssel jelezze! (Szavazás.) Ellenszavazat? Tartózkodás? Nincs, tehát ezt is egyhangúlag támogatta a bizottság.

A 2. napirendi pontunkat lezártam. Megköszönöm még egyszer államtitkár úrnak, hogy tájékoztatta a bizottságot, és a rendelkezésünkre állt.

A bizottság részéről előadót kell állítanunk. Turi-Kovács Béla alelnök úr vállalta, hogy előadóként a jelentéshez a plenáris ülésen hozzászól. Kérem, aki ezt támogatja, jelezze! (Szavazás.) Úgy látom, hogy egyhangú, tehát az előadónk Turi-Kovács Béla alelnök úr lesz.

Egyebek

A harmadik napirendi pontban az „Egyebek” alatt tájékoztatom a bizottságot, hogy a következő ülésünket holnap, október 18-án reggel 8 órakor a parlament földszint 1-es termében tartjuk. Azért ott, mert a miniszter úr a Mezőgazdasági bizottságba megy a Delegációs terembe közvetlenül utánunk beszámolni, tehát ő kérte, hogy lehetőség szerint a parlament adjon helyszínt a holnapi bizottsági ülésnek. Reggel 8 órától 1/2 10-ig a miniszter úr meghallgatása van napirenden. Írásban kiküldtük, egy meglehetősen feszes időrend lesz, tehát időkorlátos felszólalások lesznek mind a miniszter úr, mind a képviselők részéről. Fél 10-től pedig a 2012. évi költségvetés, illetve az adótörvények, a költségvetést megalapozó törvényi módosítások lesznek napirenden ugyancsak egy szigorú időkeretes tárgyalásban. Most jelzem, hogy nekem ¼ 12-kor távoznom kell egy másik eseményre, tehát ha addig nem tudjuk befejezni, akkor majd az alelnök urakat megkérem, hogy a helyettesítésemről gondoskodjanak.

A költségvetéshez írásban kell benyújtani a bizottsági és a kisebbségi véleményeket. Most főleg az ellenzéki képviselők figyelmét hívom fel, hogy be kell nyújtani szerdán délig elektronikus formában, és ezeknek a véleményeknek a bizottsági ülésen el kell hangzaniuk a Házszabály alapján; tehát amennyiben kisebbségi véleményt kívánnak hozzáfűzni a képviselők, illetve a bizottsági véleményt nyilván az elhangzottak alapján fogjuk elkészíteni, de ennek mind el kell hangzani az ülésen.

Szerdán, október 19-én egy nemzetközi konferenciát tartunk a jövő nemzedékek országgyűlési biztosával közösen: „Tanulás a fenntarthatóságért, változás a fenntarthatóságért” címmel a parlament Vadásztermében reggel 9 órától kezdve kerül erre sor – a bizottság valamennyi tagját szeretettel várjuk.

A délelőtti szakasz a Vadászteremben lesz, a délutáni szekcióülések pedig az Ombudsmani Hivatalban a Nádor utcában, nem messze a parlamenttől.

Október 28-29-én Berlinben Globe konferencia lesz, tehát a környezetvédelemmel foglalkozó európai uniós tagállamok képviselőinek a hálózata a Globe, amely az éves konferenciáját október 28-29-én Berlinben tartja - erre szeretettel várják a bizottság delegációját. Sajnos sem én, sem Nagy Andor alelnök úr, aki a Globe-ban eddig is komoly aktivitást fejtett ki, nem tudunk részt venni ezen az eseményen különböző okok miatt: részben a költségvetési vita miatt. De, ha a bizottság részéről bárki részt kíván venni, akkor kérem, tájékoztassanak, hogy tudjuk jelezni a szervezőknek, hogy a bizottságot ki képviseli az ülésen.

November 7-én várható a kvótakereskedelemtől szóló tájékoztatás a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium részéről. Ez részben egy zárt ülés keretében fog elhangzani, tekintve, hogy a kvótakereskedelemmel kapcsolatos információk olyan természetűek, amelyek igénylik a zárt ülés megtartását.

És végül jelzem a bizottság számára, szeretném, ha a bizottság mellett, alatt működő albizottságok, illetve kerekasztalok beszámolnának az elmúlt másfél éves tevékenységükről. Ezt írásban is jelezni fogom, hogy kérek egy rövid írásos összefoglalót az egyes albizottságok, illetve kerekasztalok elnökeitől, hogy milyen munkát végeztek, és a december 6-i ülésen

tematikusan is szeretnénk értékelni az albizottságok, kerekasztalok működését; lássuk, hogy milyen munkát végeztek ezek a testületek, és hogyan tervezzük a következő évi munkát.

Ha más észrevétel, kérdés nincsen, akkor megköszönöm a bizottság tagjainak a részvételt, és további szép napot kívánok! Az ülést lezárom.

(Az ülés befejezésének időpontja: 11 óra 02 perc)

Jávor Benedek
a bizottság elnöke

Jegyzőkönyvvezető: Turkovics Istvánné